
Landsmøtet Sakspapir

Møtedato 03.02.2017-05.02.2017
Ansvarlig Sentralstyret
Saksnummer LM7 01.04-17
Gjelder Rapport om NSOs kostnadsnivå

1 **Vedlegg i saken:**

2 1. Rapport KØG – Komite for økonomigjennomgang

3 **RAPPORT OM NSOS KOSTNADSNIVÅ**

4 **FORMÅL**

5 Ta rapporten til komité for økonomigjennomgang (KØG) til orientering, samt diskutere resultatet av
6 gjennomgangen.

7 **SAKSPRESENTASJON**

8 Etter landsmøtets vedtak under behandling av handlingsplan for 2016/2017 ble det vedtatt at NSO
9 skulle «utrede hvorvidt organisasjonens kostnadsnivå er fornuftig, og om det er mulig å redusere
10 kostnader i organisasjonen uten dramatiske konsekvenser for gjennomslagsevnen.»

11
12 For å arbeide med dette punktet besluttet sentralstyret under sentralstyremøte to i perioden
13 2016/2017 å nedsette en arbeidsgruppe for å gjennomgå kostnadsutviklingen i organisasjonen.
14 Komite for økonomisk gjennomgang (KØG) ble opprettet med følgende mandat:

- 15
16
- 17 • Arbeidsgruppen skal utarbeide en rapport som inneholder:
 - 18 ○ En redegjørelse for kostnadsutviklingen til NSO fra stiftelsen i 2010 og frem til i dag.
 - 19 ○ En ekstern vurdering av hvilke aktiviteter som bidrar mest til NSOs politiske gjennomslag.
 - 20 ○ Komiteens vurdering av hvilke utgifter i rammebudsjettet som kan reduseres, sammenlignet med 2016, uten at det får dramatiske konsekvenser for gjennomslagsevnen til NSO.
 - 21 • Arbeidsgruppen skal utarbeide spørsmål til referansegruppen og motta innspill.
 - 22 • Rapporten avleveres innen 31. desember 2016.
- 23
24

25 Gruppenes sammensetning finnes i rapporten.

26 **Arbeidet**

27 KØG har hatt tre møter i NSOs lokaler i Oslo, to halvdagsmøter og et heldagsmøte. I arbeidet med
28 rapporten har komiteen benyttet seg av Google drive slik at alle kunne jobbe med dokumentet
29 samtidig for å holde en jevn fremdrift, samt ha lik tilgang til all informasjon.

30
31 Corporate Communications var med på to av møtene, først for å avklare oppdraget og et for å
32 legge frem foreløpige funn.

33

34 22. desember ble rapporten sendt over til referansegruppen for innspill og kommentarer, disse ble
35 jobbet inn i det endelige dokumentet ut av KØG og rapporten ble avlevert på fristen 31. desember.

36 **VURDERING**

37 Sentralstyret synes KØG har levert et solid arbeid gitt den korte tidsrammen for arbeidet.

38 Sentralstyret har vurdert funnene i KØGs rapport, og disse er blant annet sett i sammenheng og
39 gjort rede for i våre politiske vurderinger for innstilling til rammebudsjettet og vedtekter. Det er dog
40 sentralstyrets vurdering at alle eventuelle kutt i rammebudsjettet i større eller mindre grad kommer
41 til å ha innvirkning på organisasjonens gjennomslagsevne.

42

43 Sentralstyrets vurdering av eventuelle kutt i rammer:

44

45 **4 Informasjonskostnader**

46 I rapporten foreslås det kutt i denne posten. Sentralstyret fraråder imidlertid å gjøre et slikt kutt nå,
47 fordi 2018 er et valgår. Å begrense NSOs evne til å prioritere informasjonsarbeid i forbindelse med
48 et valg ventes å slå negativt ut for organisasjonens gjennomslagskraft.

49

50 **5 Personalkostnader**

51 Sentralstyret slutter seg til komiteens vurdering.

52

53 **6 Kontordrift**

54 Sentralstyret slutter seg til komiteens vurdering.

55

56 **7 Reiser og representasjon**

57 I rapporten foreslås det å kutte i kostnadene knyttet til reiser utland/ICWG. NSO har i de siste
58 årene vært en pådriver i det internasjonale arbeidet for å fremme en global studentstemme, i tråd
59 med formålsparagrafen om å fremme studentengasjement nasjonalt så vel som internasjonalt.
60 Etter gjennombruddet med signeringen av Bergenserklæringen i 2016, for å danne en global
61 studentstemme, blir det spesielt viktig å opprettholde NSOs internasjonale engasjement.
62 Derfor anbefaler sentralstyret å opprettholde budsjettposten som i 2017.

63

64 **8 Sentralstyremøter**

65 Sentralstyret slutter seg til komiteens vurdering.

66

67 **9 Landsmøte**

68 I rapporten foreslås det å kutte i posten. Budsjett for landsmøtet 2017 vedtatt på LM 2016, er
69 imidlertid laget med utgangspunkt i redusert antall delegater. Sentralstyret støtter ikke
70 anbefalingen om kutt, fordi anbefalingen ikke tar høyde for budsjettjusteringen som allerede er
71 foretatt.

72

73 **10 Komiteer**

74 Sentralstyret slutter seg til komiteens vurdering.

75

76 **11 Konferanser**

77 I rapporten foreslås det å kutte posten til kr 1 540 000. Sentralstyret foreslår at kuttet hovedsakelig
78 gjøres ved å avvikle dagens løsning for å arrangere regionmøter, og erstatte dem med ett felles
79 formøte med opplæring for nye delegater og delegasjonsledere.

80

81 **12 Frifond**

82 Denne posten er ikke gjenstand for kutt fordi midlene kommer fra LNU og ikke kan benyttes til
83 andre formål.

84

85 **13 Diverse kostnader**

86 Sentralstyret slutter seg til komiteens vurdering.

87 **INNSTILLING**

88 Rapport om NSOs kostnadsnivå tas til orientering.

89

1 VEDLEGG 1: RAPPORT OM NSOS KOSTNADSNIVÅ

2 1. Innledning

3 På bakgrunn av handlingsplanen vedtatt på landsmøtet 2016, ble det på sentralstyremøte to (SST
4 2) vedtatt et mandat for å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede kostnadsnivået i organisasjonen
5 og mulige kutt. Fristen for å overlevere rapporten ble av sentralstyret satt til 31.12.16.

6 Arbeidsgruppen har hatt to halvdagsmøter og et heldagsmøte i en periode på seks uker, og
7 ferdigstilte rapporten 31.12.2016. Corporate Communications ble koblet på arbeidet for å få en
8 ekstern vurdering, og deltok på to av møtene for avklaringer med tanke på oppdragets art, samt for
9 presentasjon av en foreløpig rapport.

10 Arbeidsgruppen bestod av følgende medlemmer:

- 11 ● Pål Adrian Ryen – Nestleder NSO
- 12 ● Ida Austgulen – Politisk komite, LMPK
- 13 ● Mari Ingleson – Medlem NHH
- 14 ● Kristian Sjøli – Sentralstyret
- 15 ● Marie Gjerde Rolandsen – Organisasjonsrådgiver NSO
- 16 ● Helga Aalberg Skau – Sekretariatsleder NSO, arbeidsgruppens sekretær

17

18 Det ble i tillegg til arbeidsgruppen nedsatt en referansegruppe. Denne har hatt som oppgave å gi
19 innspill på et utkast til rapporten etter spørsmål fra arbeidsgruppen. Innspillene ble tatt med inn i
20 den ferdigstilte rapporten.

21 Referansegruppen bestod av følgende medlemmer:

- 22 ● Andreas Olsbø - Sentralstyret
- 23 ● Ola Kristoffer Nestvold – Sentralstyret
- 24 ● Kai Steffen Østensen – Medlemslag, UiA
- 25 ● Even Opsal – Medlemslag BI
- 26 ● Christian Buchholdt – FKØA
- 27 ● Amund Thomassen – Arbeidsutvalget
- 28 ● Morten Edvardsen – Annen interesseorganisasjon, EI-bilforreningen

29

30 Landsmøtet 2016 vedtok følgende punkt i handlingsplanen: *Utrede hvorvidt organisasjonens*
31 *kostnadsnivå er fornuftig, og om det er mulig å redusere kostnader i organisasjonen uten*
32 *dramatiske konsekvenser for gjennomslagsevnene.*

33 Vedtatt mandat ved SST2 2016:

34 *Arbeidsgruppen skal utarbeide en rapport som inneholder:*

- 35 ○ *En redegjørelse for kostnadsutviklingen til NSO fra stiftelsen i 2010 og frem til i dag.*
- 36 ○ *En ekstern vurdering av hvilke aktiviteter som bidrar mest til NSOs politiske*
37 *gjennomslag.*

38 o Komiteens vurdering av hvilke utgifter i rammebudsjettet som kan reduseres,
39 sammenlignet med 2016, uten at det får dramatiske konsekvenser for
40 gjennomslagsevnen til NSO.

41 Arbeidsgruppen skal utarbeide spørsmål til referansegruppen og motta innspill.

42 *Spørsmål til referansegruppen*

- 43 ● Spørsmål 1: Hva kan kuttes i rapporten, og hva bør utdypes?
- 44 ● Spørsmål 2: Stemmer rapportens innhold med referansegruppas opplevelse av
- 45 virkelighetsbeskrivelsen?
- 46 ● Spørsmål 3: Med grunnlag i rapporten, hva er din oppfatning av NSO sin økonomi?

47

48 **2. Sammendrag**

49 NSOs landsmøte bestilte våren 2016 en utredning for organisasjonens kostnadsnivå og om det var
50 mulig gå gjøre kutt uten at dette ville få dramatiske konsekvenser for gjennomslagsevnen. Det ble
51 på Sentralstyremøte 2 høsten 2016 vedtatt et mandat og en prosess for hvordan dette skulle
52 gjennomføres. Det ble bestemt at det skulle settes ned en arbeidsgruppe og en referansegruppe.

53 Arbeidsgruppen har stått for arbeidet, herunder analyser og produksjon av rapport, og
54 referansegruppen har vært involvert for å svare på spørsmål og komme med innspill på den
55 endelige rapporten.

56 I løpet av arbeidet har arbeidsgruppen, heretter referert til som KØG (komite for
57 økonomigjennomgang), bestilt en ekstern evaluering av NSOs politiske arbeid. Denne er
58 gjennomført av Corporate Communications (CC), som har holdt KØG løpende oppdatert på
59 fremdriften i sitt arbeid. Denne rapporten har vært med på å danne et grunnlag når mulige
60 innsparinger har blitt vurdert.

61 KØG har gått gjennom regnskap, økonomirapporter, handlingsplaner og sett på deltakelse på
62 NSOs arrangementer i sin analyse. Komiteen har på hver enkelt post i budsjett og regnskap sett
63 på muligheter for innsparinger og eventuelle kutt. Gruppens brede sammensetning, samt den
64 eksterne rapporten, har skapt mange gode diskusjoner på, og refleksjoner rundt organisasjonens
65 drift. I sin forståelse av NSO sin gjennomslagskraft og hva som påvirker denne har den eksterne
66 evalueringen vært sentral.

67 Komiteen har avslutningsvis kommet med forslag til hva vi mener vil være mulige innsparinger som
68 ikke vil ha dramatiske konsekvenser for gjennomslagsevne, men det er ikke slik at komiteen
69 anbefaler samtlige. Komiteens anbefalte mulige innsparinger er på tilsammen kroner 843 000, eller
70 4,38 % sammenlignet med budsjettet for 2017.

71 **3. Definisjoner og avgrensing**

72 § 1.2. Norsk studentorganisasjon har til oppgave å ivareta og fremme
73 studentenes interesser og rettigheter, fremme engasjement for nasjonale og
74 internasjonale utdanningssaker blant studentene samt å representere sine
75 medlemmer. Norsk studentorganisasjon er partipolitisk uavhengig.

76 Gjennom handlingsplanen har landsmøtet bedt om en utredning av hvordan kostnadsnivået i NSO
77 kan reduseres uten at dette får dramatiske konsekvenser for organisasjonens gjennomslagsevne.
78 Vurderinger knyttet til NSOs oppbygging og struktur er ikke en del av arbeidsgruppens mandat, og

79 blir derfor heller ikke drøftet i denne rapporten. En organisasjonsgjennomgang ble gjennomført i
80 2012/2013 av en egen Komite for organisasjonsgjennomgang (KOG), og innspill fra denne har blitt
81 benyttet i komiteens arbeid. Følgelig anser ikke komiteen det som sin rolle å legge ned
82 arrangementer og arenaer som finnes i organisasjonen, men økonomien til disse vil bli berørt i
83 rapporten.

84 Arbeidsgruppen har basert sitt arbeid på mandatet fra sentralstyret, organisasjonens budsjetter og
85 regnskap, handlingsplaner, samt en ekstern rapport fra Corporate Communications. I arbeidet har
86 arbeidsgruppen, i tråd med sitt mandat, gjennomgående vektlagt sammenhengen mellom NSO
87 sine utgifter og politiske gjennomslagsevne.

88 Det er krevende å sette et kvantitativt mål for gjennomslagsevne, da gjennomslag kan ha mange
89 former og det er mange aktiviteter som bidrar til gjennomslag. Formålet med NSO sitt arbeid og
90 målestokken for dens gjennomslag er påvirkning på statsbudsjettet, stortingsmeldinger,
91 lovendringer, og politiske prosesser som påvirker universitets- og høyskolesektoren. NSO jobber
92 kontinuerlig med å forbedre studentenes studiehverdag både faglig og sosialt. Herunder
93 studentboliger, tiltak både for å forebygge og forbedre psykisk helse, og styrke det faglige utbyttet
94 gjennom varierte undervisningsformer og studentmedvirkning. Det er lett å observere endringer i
95 lovverk og andre nasjonale prosesser, men NSO sin påvirkning og skyld i at disse forekommer er
96 mer vanskelig å observere. Arbeidsgruppen har derfor bestilt en rapport fra Corporate
97 Communications om NSO sitt politiske påvirkningsarbeid på nasjonalt nivå, og i hvilken grad dette
98 arbeidet fører fram som tenkt.

99 Med utgangspunkt i handlingsplanene som landsmøtet har vedtatt og den nevnte eksterne
100 analysen, forsøker denne rapporten å si noe om hvorvidt NSO lykkes med å få gjennomslag, og
101 hvilke aktiviteter som kan sies å bidra til dette.

102 NSO sin formålsparagraf peker også på at organisasjonen skal fremme engasjement for nasjonale
103 og internasjonale utdanningsaker blant studentene. Medlemmene skal representeres gjennom
104 demokratiske prosesser for NSOs politiske og organisatoriske beslutninger. Dette hensynet må
105 alltid ivaretas og danner et bakteppe for komiteens arbeid.

106 På bakgrunn av regnskap, budsjetter, tidligere interne utredninger fra, deltakertall på
107 arrangementer og prognoser for kommende år, har arbeidsgruppen jobbet med å besvare de
108 andre mandatpunktene på en helhetlig måte. Mandatet nevner rammebudsjettet spesifikt, men
109 arbeidsgruppen har sett seg nødt til å operere med de spesifiserte budsjettene og regnskapene for
110 å oppnå nødvendig presisjon i sitt arbeid. Arbeidsgruppens anbefalinger til innsparinger går også i
111 hovedsak til det spesifiserte budsjettet, med de følgene det vil få for rammene.

112 Arbeidsgruppen har arbeidet med et prinsipp om konsensus for de veivalg og anbefalinger som
113 har blitt gjort. Det foreligger følgelig ingen dissenser eller innvendinger fra medlemmene til den
114 ferdige rapporten.

115 **4. Gjennomslag med utgangspunkt i handlingsplaner (2012-2016)**

116 Studentkravet lyder som følger:

- 117 - Bygging av 3000 studentboliger årlig i regi av studentsamskipnadene.
- 118 - Studiestøtte pålydende 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) fordelt over 11 måneder.

119

120 4.1 NSOs handlingsplaner

121 **Studentboliger og studiestøtte - Hovedprioriteringer**

122 Studentboliger og studentenes økonomi har vært nevnt i alle handlingsplanene fra 12/13 til 16/17,
123 men det er ikke før i 13/14 det ble formulert at NSO hadde en tydelig hovedprioritering. Da var
124 denne studentboliger, uten at det forelå et tallfestet mål. Studiestøtten blir her nevnt med mål om
125 1,5 G, men er ikke hevet frem som en hovedprioritet. Fra 14/15 har NSO to tydelige
126 hovedprioriteringer, 11 måneders studiestøtte tilsvarende 1,5 G og 3000 studentboliger.

127 Vi har sett stor fremgang i bygging av studentboliger de senere årene, og i budsjettet for 2017 er
128 det bevilget penger til 2500 studentboliger. Gjennom bred enighet på Stortinget har det også blitt
129 vedtatt en opptrappingsplan for å nå 11 måneders studiestøtte i 2020. Dette fører til at
130 studiestøtten kommer til å øke i omfang, men det er ikke laget noen konkret plan for hvordan og
131 eventuelt når målet om 1,5 G skal være oppnådd.

132 **Gratisprinsippet og lik rett til utdanning.**

133 Gratisprinsippet og lik rett til utdanning er pilarer som står sterkt i studentbevegelsen og er nevnt i
134 alle handlingsplanene og arbeidsprogrammene i den aktuelle perioden, og som har vært oppe til
135 debatt ved flere anledninger de siste årene. Dette gjelder spesielt det faktum at vi har gratis høyere
136 utdanning for alle i Norge. Dette har blitt brakt på banen gjennom forslag om skolepenger for
137 internasjonale studenter, blant annet som forslag i statsbudsjettet for 2015, men også til generell
138 debatt gjennom leserinnlegg og kronikker.

139 NSO, med god støtte fra samarbeidspartnere (organisasjoner og partier), har lykket med å slå
140 dette ned gang på gang. NSO er raskt ute dersom dette det løftes en debatt om skolepenger og er
141 tydelige i sitt budskap.

142 **Undervisningsformer**

143 Studiekvalitet og undervisningsformer omfavner mye, men vi har her valgt å trekke frem de
144 følgende punkter:

- 145 - Digitalisering
- 146 - Studentaktiv forskning
- 147 - Open Access – publisering

148 Disse er gjengangere i flere av handlingsplanene og arbeidsprogrammene. Ved disse kan vi vise til
149 varierende grad av gjennomslag.

150 *Digitalisering:* Her har det vært tydelig hva NSO ønsker, men det er begrenset hva som kan gjøres
151 på nasjonalt nivå. Digitalisering må også prioriteres i de enkelte institusjonenes budsjetter, og det
152 er noen som har vært raskere på banene enn andre, dette på grunn av godt arbeid lokalt. Det er
153 en tydelig trend i sektoren at det satses på digitalisering, men det er i hovedsak digital eksamen
154 som har fått fokus så langt.

155 *Studentaktiv forskning:* Her går arbeidet noe tregere, og det er vanskelig å se noen stor endring
156 siden dette ble satt på dagsorden.

157 *Open Access – forskning:* I den grad det har kommet noe gjennomslag her må det nevnes at dette
158 har blitt satt på dagsorden og har blitt en pågående og kontinuerlig debatt i sektoren. Det er også
159 noe både institusjoner, og nasjonale og internasjonale myndigheter er opptatt av. Blant annet har
160 Brekke-utvalget kommet med en rapport som etterspør nasjonale retningslinjer. EU har vedtatt at

161 all forskning som er finansiert av EU skal være tilgjengelig i Open Access innen 2020. Det er
162 fortsatt et stykke å gå når det kommer til dette punktet.

163 Hva angår studiekvalitet vil det i januar 2017 bli lansert en Stortingsmelding om kvalitet i høyere
164 utdanning. Denne er et resultat av NSO sitt arbeid, og vi venter i skrivende stund på hva denne vil
165 inneholde.

166 **Global Student Voice (GSV)**

167 I mai 2016 var Norge, NSO, Voss og Bergen vertskap for en samling med internasjonale
168 studentorganisasjoner fra hele verden. Målet var å starte arbeidet med å skape en global
169 studentstemme (GSV), og denne samlingen resulterte i Bergenserklæringen, som i ettertid har blitt
170 signert av flere land som ikke var til stede.

171 Allerede i arbeidsprogrammet fra 12/13 står det «*For å fremme studentenes rolle og*
172 *studentmedvirkning vil NSO bidra til å styrke internasjonalt studentsamarbeid, med fokus på*
173 *kvalitet i og tilgang til høyere utdanning*». Samarbeid på tvers av landegrensener er vektlagt i
174 samtlige handlingsplaner og arbeidsprogram som er gjennomgått. Neste møte for GSV er lagt til
175 São Paulo, Brasil i mai/juni 2017, og det er et klart mål fra NSO sin side at det her skal stiftes en
176 global studentorganisasjon. Dette arbeidet er tidkrevende og må følges nøye opp.

177 **Internasjonalisering**

178 Internasjonalisering har fått et større fokus de senere årene, med dagens regjering som har satt
179 det høyt på agendaen i regjeringsplattformen. Her legges det både vekt på gevinsten av at norske
180 studenter tar hele eller deler av utdanningen i utlandet, men også at internasjonale studenter
181 kommer til Norge. Dette gjenspeiles også i mediebildet, hvor kunnskapsminister Torbjørn Røe
182 Isaksen har vært frempå med at internasjonalisering skal være regelen heller enn unntaket slik det
183 er i dag. Sammen med SIU (Senter for internasjonalisering i utdanningen) og ANSA (Association of
184 Norwegian Studnets Abroad) arbeider NSO stadig med å se etter løsninger som vil gjøre det
185 lettere og mer attraktivt for norske studenter å dra på utveksling, gjennom blant annet økt fokus på
186 informasjonsarbeid og arbeidet for bedring av de økonomiske vilkårene til studenter som reiser ut.
187 Den foreslåtte nye finansieringsmodellen legger også opp til at institusjonene skal få større
188 bevilgninger for studenter som reiser på utveksling, med særlig fokus på utveksling gjennom
189 Erasmus+. I det nye finansieringssystemet bevilges det kroner 10 000 per student for vanlig
190 utveksling, og kroner 15 000 per student for Erasmus+ utveksling. Dette er en økning fra kroner 8
191 000 per student som da var lik ved vanlig utveksling og Erasmus+.

192 **Læringsmiljø**

193 Læringsmiljø har i økende grad fått plass i handlingsplanene og arbeidsprogrammene, og NSOs
194 fokus på dette har økt de senere årene, blant annet gjennom opprettelse av en
195 Læringsmiljøpolitisk komité, og at det nå er en egen stilling i AU dedikert til fag og læringsmiljø.

196 **Infrastruktur**

197 NSO har gjennom flere perioder jobbet for at Regjeringens kommende langtidsplan for forskning
198 og høyere utdanning skal inneholde en satsning på bygg, herunder både nybygg og vedlikehold av
199 eksisterende bygg. Dette er det vanskelig å se noe resultat av før langtidsplanen foreligger.

200 **5. Ekstern evaluering**

201 Arbeidsgruppen har sett det som utfordrende å vurdere ens egen gjennomslagskraft og ønsket
202 derfor en objektiv vurdering av NSOs politiske påvirkningsarbeid. Sentralstyret spesifiserte dette til
203 å inkludere en «*ekstern vurdering av hvilke aktiviteter som bidrar mest til NSOs politiske*

204 *gjennomslag*". Arbeidsgruppen har derfor bedt CC om en analyse av NSOs politiske
205 gjennomslagskraft.

206 **Metode**

207 CC har gjennomført en dokumentanalyse av NSOs handlingsplaner, politiske dokumenter og
208 budsjett, for deretter å vurdere i hvor stor grad dette kan finnes igjen i politiske resultater. For å
209 vurdere dette har det også blitt gjennomført kvalitative intervjuer av beslutningstakere som NSO
210 arbeider for å påvirke.

211 De som er intervjuet er:

- 212 - Bjørn Haugstad (H), Statssekretær for kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen
- 213 - Marianne Aasen (Ap), medlem av Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
- 214 - Iselin Nybø (V), første nestleder av Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
- 215 - Kyrre Lekve (SV), tidligere statssekretær for kunnskapsminister Tora Aasland/Kristin
216 Halvorsen

217

218 Et slikt utvalg av respondenter sikrer at rapporten gjenspeiler både tidligere- og dagens regjering,
219 opposisjonspartier, samt sentral representant for regjeringens støttepartier. Dette utvalget gir med
220 andre ord et representativt bilde av hvordan NSOs politiske påvirkningsarbeid blir oppfattet av
221 sentrale beslutningstakere på Stortinget.

222 Respondentene har blitt intervjuet med en semistrukturert intervjuguide som også har gitt
223 anledning for intervjuobjektene å snakke fritt og ledig. Grunnet liten mulighet for anonymisering av
224 respondentene, har ikke denne rapporten anledning til å publisere direkte sitater eller
225 transkripsjoner fra intervjuene.

226 **Analyse**

227 CC har fremhevet at politisk arbeid og gjennomslag er krevende og tar lang tid. For å kunne
228 påvirke politisk utvikling må derfor interesseorganisasjoner opparbeide seg en posisjon som gjør at
229 man kan oppnå politiske seire. Dette krever at man har god kjennskap til det politiske landskapet,
230 hvordan utøve lobbyvirksomhet, samt jobbe målrettet og kontinuerlig for å bli hørt. Evnen til å
231 arbeide strategisk og målrettet over tid krever at organisasjonen har et solid fundament å stå på.

232 CC har videre vurdert 5 prinsipper for effektiv politisk påvirkning, hvor de har målt NSOs arbeid
233 opp mot disse. Respondentene har i sine intervjuer blitt bedt om å vurdere NSO etter nettopp disse
234 prinsippene, og det er deres tilbakemeldinger som i stor grad har lagt grunnlaget for
235 observasjonene som er gjort.

236 • Forståelse av hva organisasjonen ønsker å oppnå

237 NSO har blitt vurdert til å ha en bevissthet om hva som er realistiske mål, og har gjort godt
238 grunnarbeid med sine politiske saker. Videre trekkes det frem at NSO har klart definerte mål som
239 både er konkrete og kvantifiserbare.

240 • Organisasjonens kjennskap til beslutningstakere og hvem som påvirker disse.

241 NSO har full oversikt over beslutningstakere og andre viktige premissleverandører.
242 Påvirkningsarbeidet er ikke begrenset kun til partier i posisjon, men pleier kontinuerlig kontakt med
243 mulige samarbeidspartnere. Blant de som er trukket frem er evnen til å påvirke ungdomspartier og
244 viktige premissleverandører for partiene.

- 245 • Organisasjonens kjennskap til den politiske prosessen
246 NSO vurderes til å ha svært god prosessforståelse og er tidlig nok inne i den politiske prosessen
247 slik at man kan oppnå mest mulig gjennomslag. NSO arbeider langsiktig og kontinuerlig for å
248 påvirke politisk utviklingsarbeid.
- 249 • Evnen til å ha budskap som har effekt
250 NSO har i årevis jobbet strategisk med sitt budskap, og har spesielt lyktes med å gi politisk gevinst
251 når man får gjennomslag. NSO har blitt vurdert til å ha konstruktive innspill i den offentlige
252 debatten, og lette og forståelige budskap som politikerne kjenner til.
- 253 • Evnen til å kommunisere budskapet
254 NSO anses å ha en "svært god" direkte dialog med de man jobber for å påvirke, som er supplert
255 med godt mediearbeid og innspill til de formelle prosessene. I tillegg har man også evnen til å ta i
256 bruk virkemidler som sikrer oppmerksomhet, som f.eks. markeringer.
- 257 Rapporten har særlig utpekt evnen til å opprette god og kontinuerlig kontakt med de man prøver å
258 påvirke og samarbeide med, som særdeles god. Det fremheves at dette er et krevende arbeid
259 ettersom NSO skifter ut ledelse årlig, noe som vanskeliggjør kontinuerlig og sammenhengende
260 arbeid over tid. Rapporten fra CC trekker videre frem at dette arbeidet gjøres enklere på grunn av
261 et stødig kontinuitetsbærende ledd, sekretariatet. Respondentene nevner blant annet at NSO er
262 lett gjenkjennelige på tross av skiftende ledelse og trekker frem grundig skolering og overlapp som
263 avgjørende faktorer i dette arbeidet. Dette er avhengig av å ha ressurser som følger opp NSOs
264 arbeid over lengre perioder enn ett år i arbeidsutvalget.

265 **Anbefalinger fra ekstern rapport**

266 CC har vært tilbakeholden i å gi klare økonomiske anbefalinger, men har pekt på forhold som de
267 mener må ivaretas for å sikre fremtidig politisk gjennomslag:

- 268 - *"Betydningen av å ha godt forankrede, og klare prioriterte kampsaker har vært, og vil være,*
269 *en nøkkel til suksess. NSOs organisatoriske robusthet gjør at politikere føler seg trygge på*
270 *at de krav NSO fremmer på vegne av studentene, har legitimitet blant medlemmene. Det er*
271 *av avgjørende betydning for å få gjennomslag".*
- 272
- 273 - *"Kontinuitet og skolering framstår som et annet avgjørende viktig område. Politikerne legger*
274 *stor vekt på at NSO er gjenkjennelige, de fremhever at kvaliteten på de innspillene de får er*
275 *svært høy, og at tilliten til at NSOs faglighet er viktig for dem. I og med at NSOs politiske*
276 *ledelse vanligvis skiftes ut årlig er det (deres) oppfatning at verdien av skolering og erfaring*
277 *i organisasjonen er viktig for fremtidig politisk gjennomslag".*

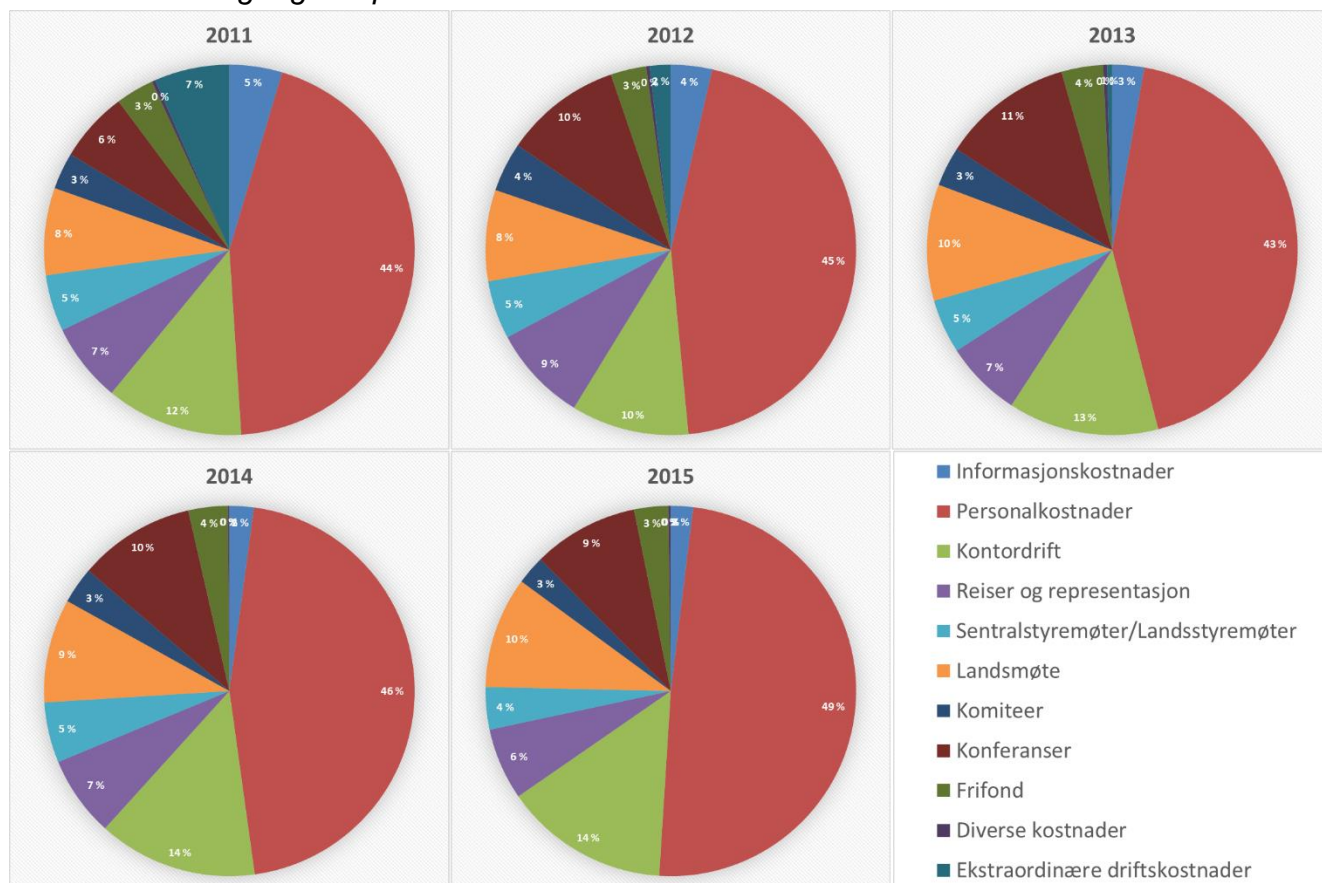
278 **Arbeidsgruppens vurdering av ekstern rapport**

279 Gruppen er meget fornøyd med tilbakemeldingene i den eksterne rapporten. Det er tydelig at NSO
280 jobber systematisk og godt med politisk påvirkning, og at man har flere seire og gjennomslag å
281 vise tilbake til. Det er spesielt positivt å se at innsatsen og arbeidet blir lagt merke til, og at de man
282 jobber med å påvirke trekker frem NSO som en god samarbeidspartner. Det er også tydelig at
283 ressursene man har til rådighet bidrar direkte til politisk gjennomslag og at dette er en viktig faktor
284 for det fremtidige arbeidet. Videre mener arbeidsgruppen det er positivt at NSO har klart å
285 opparbeide seg et rykte som en dyktig lobbyist som blir lyttet til, og som politikere ønsker å jobbe
286 med.

287 Fordi det er vanskelig å måle hver enkelt aktivitet NSO gjør frem mot politisk gjennomslag, er det
 288 viktig for det videre arbeidet å ta høyde for en kombinasjon av intern politisk utvikling, skoloring av
 289 organisasjonen i flere ledd, konsistent og profesjonelt politisk budskap og kommunikasjon. Det er
 290 etter komiteens mening viktig å se på hvilke kostnader som gjør det mulig å fortsette med å oppnå
 291 de samme resultatene, eller forbedre NSOs gjennomslagskraft ytterligere.

292 **6. Økonomisk utvikling NSO i perioden 2011-2016, og sammenligning med tilsvarende**
 293 **organisasjoner**

294 *Kostnadsfordeling regnskap 2011-2015*

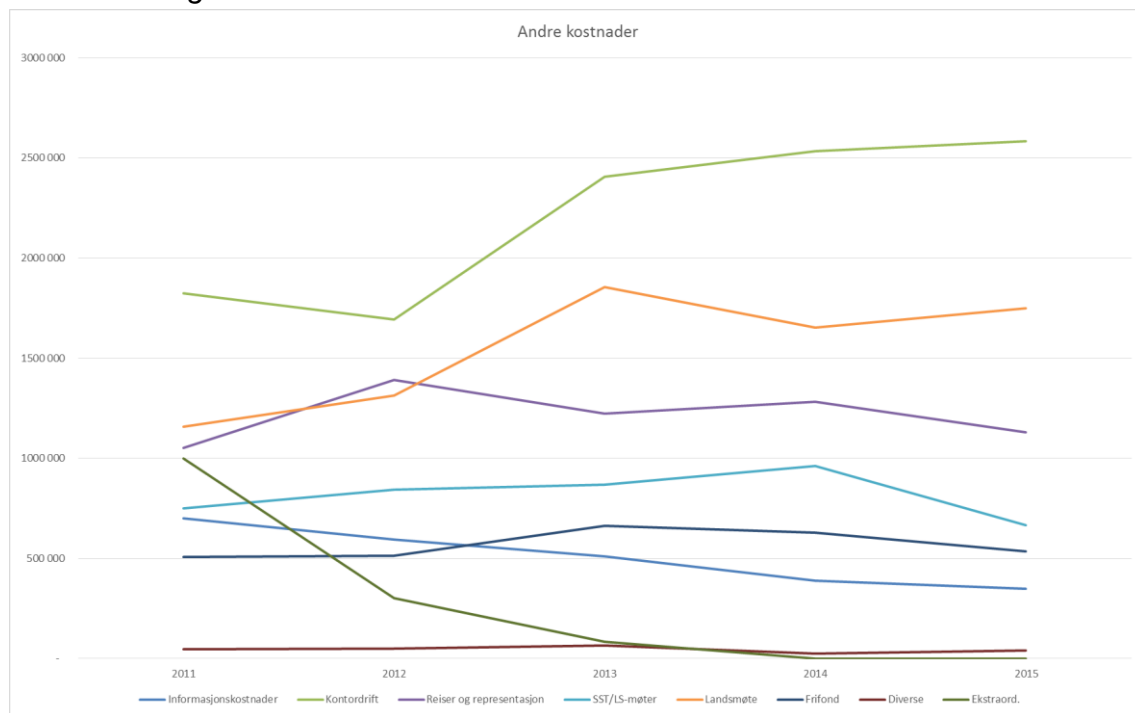

295

296 *Kostnadsfordeling regnskap 2012-2015*

297 Av kakene skissert over ser en at NSO har hatt en rimelig stabil fordeling av de økonomiske
 298 ressursene gjennom de siste årene. Hvor stor andel av de økonomiske ressursene som brukes i
 299 de ulike delene av organisasjonen er rimelig satt, og veksten er jevnt fordelt utover. Dette vitner
 300 om at organisasjonen har en klar prioritering og vet hvordan de ønsker å bruke de tilgjengelige
 301 ressursene.

302 *Personalkostnader og sum av andre kostnader*

303

304 Se vedlegg, regnskap 2012-2016 - driftskostnader

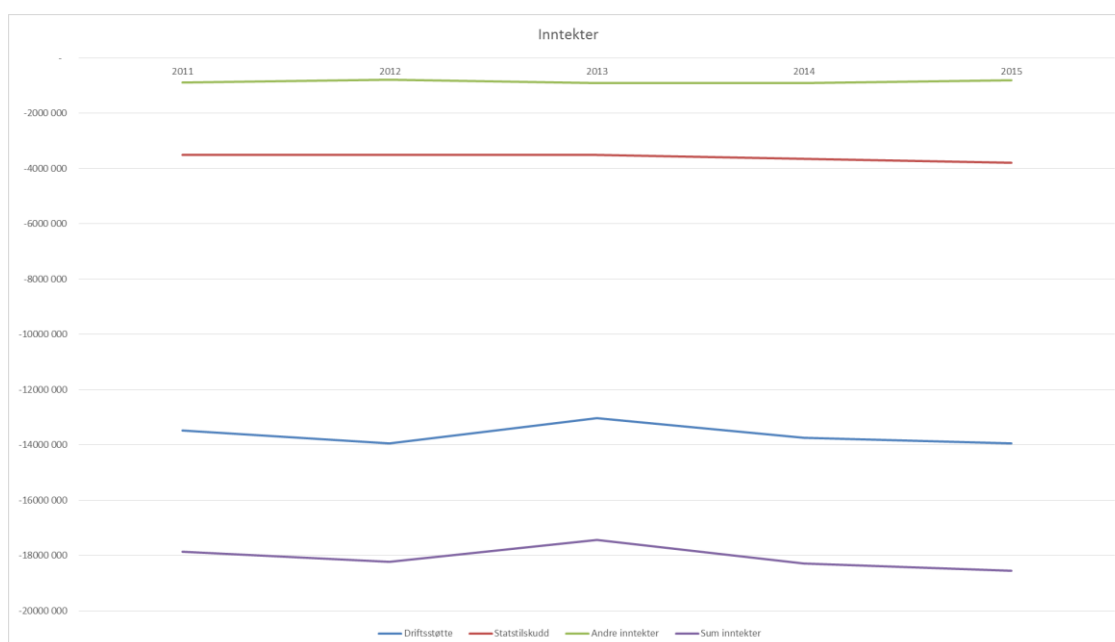
305 Gjennom årene 2011-2015 har NSO økt sine utgifter med kroner 2 766 704, fra henholdsvis kroner
306 15 212 227 i 2011 til kroner 17 978 931 i 2015. I 2016 ble det budsjettert med en ytterligere økning
307 til kroner 19 045 000. Grafen viser hvordan denne økningen har slått ut på de ulike delene av
308 regnskapet. En kan se at postene for personalkostnader, kontordrift, landsmøtet og konferanser er
309 de postene som har økt mest.

310 **Frifond**

311 Som medlem av Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) forvalter NSO
312 frifondsmidler på vegne av LNU. Disse pengene er en pott som NSOs medlemmer kan søke til for
313 tiltak og arrangementer tilknyttet det øverste studentdemokratiet ved den enkelte
314 utdanningsinstitusjon.

315 Disse pengene tildeles etter søknad i AU-møtene, og saksbehandler for disse er
316 Organisasjonsrådgiver. Arbeidet tilknyttet frifondsmidlene går på oppfølging av søknader,
317 innhenting av mer informasjon dersom det skulle være behov for det, kontroll av at søknad er
318 innenfor de gjeldende retningslinjer og godkjenning av rapport og regnskap før utbetaling.

319 Frifond var i 2016 budsjettert med kroner 570 000, det samme for 2017.

320

321 *Se vedlegg, regnskap 2012-2015 - driftsinntekter*

322 **Driftsinntekter**

323 Av regnskapene ser vi at inntektsgrunnlaget til NSO stort sett er uendret siden stiftelsen. For å
 324 sikre en fortsatt sunn økonomisk utvikling må Inntekter ses i sammenheng med rammebudsjett, og
 325 være i balanse innen 2019 for å oppnå egenkapitalkravet på 50%. Driftstilskudd pr student er
 326 kroner 23, og utgjør i dag ca. 14 millioner kroner.

327 Som det kommer frem av inntektskurven har NSO sine inntekter holdt seg stabile, samtidig som
 328 utgiftene øker blant annet på grunn av lønns- og prisvekst. Dersom NSOs inntekter forblir på
 329 dagens nivå vil handlingsrommet etterhvert spises opp av lønns- og prisvekst. På sikt må
 330 Landsmøtet derfor vurdere tiltak for å motvirke tap av handlingsrom, da dette vil svekke
 331 organisasjonens mulighet til å gjennomføre aktivitet og på denne måten svekke
 332 gjennomslagsevnen. NSOs inntekter spesifiseres under.

333

334 **1. Driftsstøtte**

335 **Vedtektene § 2.4 Driftstilskudd**

336 *Medlemmene betaler driftstilskudd til NSO. Driftstilskuddet beregnes ut fra studenttallet*
 337 *medlemmene representerer. Avtale om innbetaling av driftstilskudd fra medlemmer skrives med*
 338 *tilhørende studentsamskipnad, eller tilsvarende organ der hvor medlemmet ikke er tilknyttet en*
 339 *studentsamskipnad. Endringer i driftstilskuddet skal vedtas av landsmøtet med kvalifisert flertall.*
 340 *Endringen trer i kraft påfølgende kalenderår.*

341 **2. Statstilskudd**

342 Dette er en statlig støtteordning til velferdsarbeid over kapittel 270, post 74, i statsbudsjettet og
 343 utgjør i dag ca. kroner 3 800 000 i støtte.

344 **3. Andre inntekter**

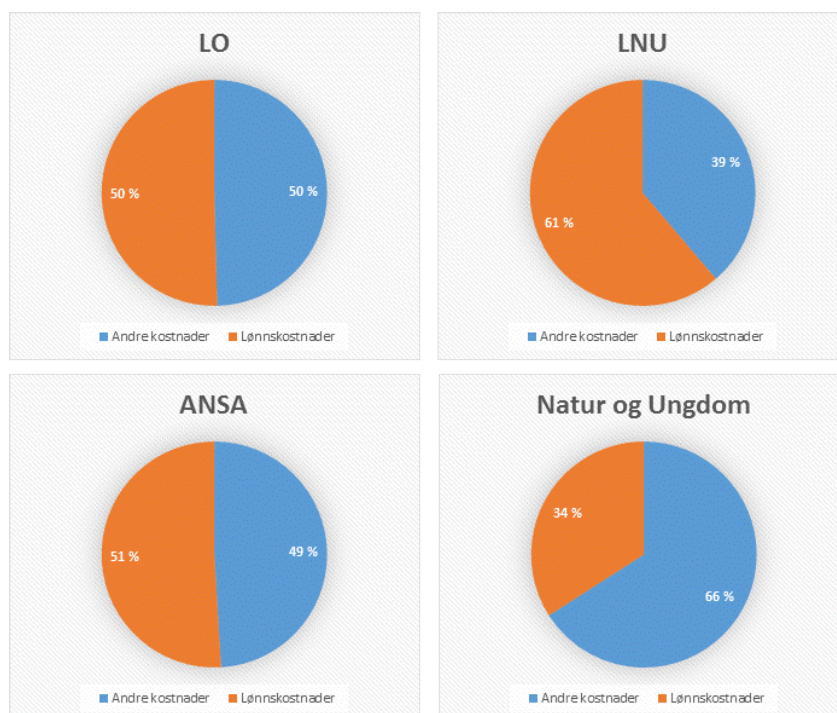
345 Dette er midler NSO får overført fra LNU, og ligger per i dag på kroner 638 508 i frifondmidler.
 346 Disse midlene går ikke inn i driftsbudsjettet, da det er midler som medlemslag benytter etter

347 behandling av enkeltsøknader. Restmidler på denne posten deles ut flatt til alle medlemslag, slik at
348 posten står i null ved årsskifte.

349 **Sammenligning med andre organisasjoner:**

350 Den største utgiftsposten på budsjettet er personalkostnader (sentralleddets lønn), med 49 prosent
351 av de totale utgiftene i 2015. Arbeidsgruppen har hentet inn regnskap fra fire andre organisasjoner
352 for å sammenligne fordelingen mellom personalkostnader og andre kostnader.

353 Grafikken viser fordelingen mellom lønnskostnadene og andre driftskostnader regnskapsåret 2015
354 for Landsorganisasjonen (LO), Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU),
355 ANSA og Natur og Ungdom. Man kan ikke likestille NSO med andre organisasjoner direkte, men
356 får et bilde av hva som er normal, eller sunn drift hos lignende aktører.

357

358 **Natur og Ungdom oppgir i regnskapets Note 6 – Frivillig arbeid, at kostnadene til saksarbeidene er*
359 *lave fordi sentralstyrets medlemmer fungerer som ulønnet fagsekretariat. Den ulønnede arbeidskraften*
360 *oppgis å tilsvare 7 årsverk.*

361 **7. Aktiviteter**

362 **Oppgaver og aktivitet gjennom NSO-året** (grønn = organisasjonsarrangementer, burgunder =
363 interne aktiviteter, og blå = 80 års jubileet)

364 1

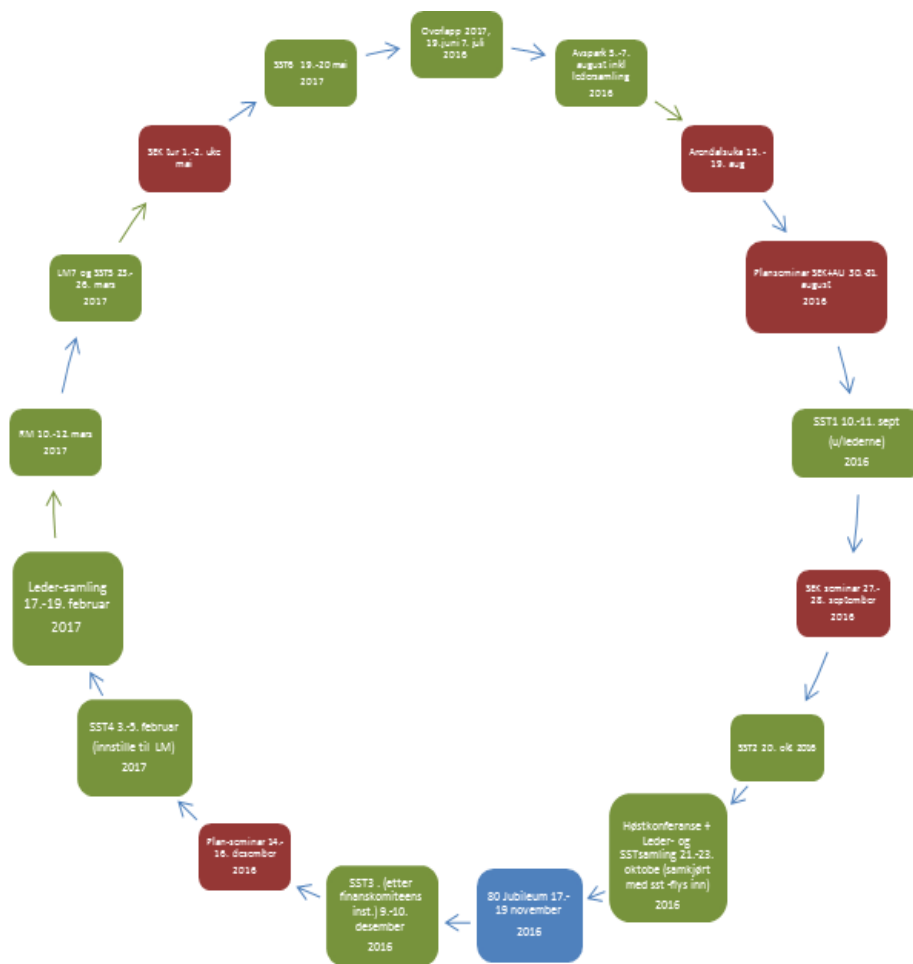
1

Hentet fra:

LO: <http://www.lo.no/Om-LO/Artikler-om-LO/LOs-beretning-og-regnskap-2015/>

LNU: <http://www.lnu.no/wp-content/uploads/2016/01/sakspapirer-but-2016-endelig.pdf>

ANSA: <http://www.ansa.no/globalassets/om-ansa/arrangementer-i-norge/gf16/resultatregnskap-2015.pdf>

365

366

367 En stor del av sentralleddets oppgaver er knyttet til å forberede og gjennomføre arrangement i
 368 form av konferanser, interne og eksterne seminarer, ledersamlinger, sentralstyremøter, landsmøtet
 369 og kursgruppesamlinger. Omfanget av denne typen aktiviteter har gradvis økt siden stiftelsen av
 370 NSO i 2010, og skyldes blant annet en noe økt frekvens på SST-møter sammenlignet med
 371 møtefrekvensen i tidligere Landsstyret, ledersamlinger, 80-årsjubileum, NOM-møte og BM i Norge.
 372 Forberedelsene til kommende arrangementer starter ofte allerede før det førstkomende
 373 arrangementet er gjennomført. Disse forberedelsene inkluderer praktiske oppgaver knyttet til blant
 374 annet programutforming, organisering av sted for arrangementet, invitasjoner, bistand med reiser,
 375 overnatting, bevertning, svare på henvendelser fra deltakere, ajourføre deltakerlister, forberede
 376 innlegg, gjennomføre interne planleggingsmøter med mer. Formelle møter, hovedsakelig i form av
 377 sentralstyrets møter og landsmøtet, krever i tillegg utarbeiding av saker, gjennomføring av interne
 378 møter for drøfting og innstilling, behandle endringsforslag, forberedelser av protokoller og lignende.

379 Hele kontoret bidrar til disse forberedelse og gjennomføring av disse arrangementene, uavhengig
 380 av stillingstittel.

381

Natur og Ungdom: Mottatt på e-post fra daglig leder (regnskapet venter på godkjenning, derfor ikke kunngjort).

382 **Utgiftsposter i NSOs driftsbudsjett (vedlegg 1, økonomirapport 2011- 2015 og budsjett**
 383 **2016), og budsjettprosess:**

	Budsjett 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Regnskap 2011
Ramme budsjett/regnskap						
Inntekter						
1 Driftsstøtte	-14 000 000	-13 946 328	-13 733 105	-13 022 417	-13 942 527	-13 477 435
2 Statstilskudd	-3 700 000	-3 800 000	-3 650 000	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
3 Andre inntekter	-850 000	-815 898	-908 137	-913 557	-791 031	-894 768
Sum inntekter	-18 550 000	-18 562 226	-18 291 242	-17 435 974	-18 233 558	-17 872 203
Utgifter						
4 Informasjonskostnader	500 000	349 093	387 896	508 358	592 371	700 868
4.1 Trykksaker	10 000	6 938	3 878	-	-	42 417
4.2 Profilering/effekter	90 000	113 147	93 416	91 525	90 512	89 148
4.3 Web	130 000	35 479	114 252	210 937	154 525	116 114
4.4 Analyser/utredninger	200 000	125 938	145 938	164 250	201 375	141 250
4.5 Øvrig informasjonsmaterieell	70 000	67 592	30 413	26 272	50 582	85 399
4.6 Kampanjer	-	-	-	15 375	95 377	226 541
5 Personalkostnader	9 265 000	8 820 088	8 333 697	7 914 455	7 401 718	6 750 085
5.1 Lønnskostnader	7 400 000	7 054 368	6 683 764	6 320 535	5 864 811	5 435 072
5.2 Pensjonsordning	370 000	374 304	295 427	340 720	331 383	262 961
5.3 Avtalefestede personalkostnader	240 000	222 069	209 288	172 297	182 238	124 982
5.4 Personalforsikringer	55 000	51 869	50 342	50 029	47 319	46 015
5.5 Arbeidsgiveravgift	1 100 000	1 064 921	1 009 340	959 990	896 168	821 394
5.6 Andre personalkostnader	100 000	52 557	85 536	70 884	79 799	59 660
6 Kontordrift	2 730 000	2 583 586	2 534 371	2 407 604	1 693 244	1 822 426
6.1 Kontor- og datautstyr	510 000	489 831	428 791	515 511	548 251	508 540
6.2 Kontorrevisita og diverse kontor	60 000	51 099	43 672	33 648	55 583	42 672
6.3 Kopi- og papirkostnader	140 000	130 018	118 529	142 796	115 030	248 432
6.4 Litteratur og tidsskrifter	200 000	200 212	199 805	173 981	109 352	102 761
6.5 Telefoni og porto etc	170 000	155 032	142 498	200 905	223 895	195 198
6.6 Husleie/felleskostnader	1 410 000	1 353 631	1 383 484	1 142 913	435 334	430 172
6.7 Kontorforsikring	10 000	9 052	9 044	9 041	8 941	8 674
6.8 Kontingenter/tilskudd	170 000	158 758	149 236	140 683	136 857	203 416
6.9 Revisjon	60 000	55 953	59 313	48 125	60 000	70 188
Juridisk bistand	-	-	-	-	-	12 375

384

7 Reiser og representasjon	1 330 000	1 128 780	1 283 476	1 224 078	1 389 968	1 051 857
7.1 Reiser innland	240 000	223 162	257 580	217 821	297 071	314 083
7.2 Reiser utland	250 000	214 543	256 002	248 525	235 350	206 043
7.3 ICW G	50 000	39 987	-	100 819	70 360	-
7.4 Interne seminar	310 000	256 486	293 256	285 932	275 510	112 521
7.5 Organisasjonskurs	180 000	138 549	158 944	114 972	201 111	101 934
7.6 UHR	300 000	256 053	317 693	256 009	310 667	317 276
8 Sentralstyremøter/Landsstyremøter	350 000	664 203	961 959,81	867 605	841 656	750 027
9 Landsmøte	2 000 000	1 750 184	1 651 330	1 856 265	1 311 666	1 157 473
10 Komiteer	585 000	449 421	581 084	627 274	709 093	489 424
10.1 Politiske komiteer	215 000	129 533	201 723	183 890	198 722	234 315
10.2 Faglige komiteer	280 000	232 677	343 069	397 739	370 091	229 720
10.3 KK, VK og VTK	90 000	87 211	36 293	45 644	140 281	25 389
11 Konferanser	1 675 000	1 660 543	1 857 282	2 094 532	1 685 694	939 124
11.1 Konferanser	775 000	673 993	801 712	1 181 917	896 201	810 471
11.2 Ledersamlinger/politisk seminar	300 000	347 203	276 659	210 417	174 324	102 162
11.3 Temamøter/seminarer	100 000	123 718	19 485	141 500	146 507	26 491
11.4 RM/Forberevende møte	500 000	515 628	759 445	486 211	468 661	-
Aksjon under regjeringserklæringen	-	-	-	74 488	-	-
12 Frifond	570 000	534 036	627 738	663 557	512 688	507 624
13 Diverse kostnader	40 000	38 997	22 907	63 009	49 627	46 081
Ekstraordinære driftskostnader	-	-	-	82 722	301 271	997 237
Sum utgifter	19 045 000	17 978 931	18 241 742	18 309 459	16 488 996	15 212 227
Driftsresultat	495 000	-583 294	-49 501	873 485	-1 744 562	-2 659 977
14 Finansinntekter og finanskostnader	-355 000	-207 197	-281 229	-250 599	-324 537	-334 428
14.1 Renteinntekter bank	-370 000	-220 406	-295 680	-266 312	-338 511	-349 008
14.2 Annen finanskostnad	15 000	13 209	14 451	15 713	13 973	14 579
Resultat før fond	140 000	-790 491	-330 730	622 886	-2 069 099	-2 994 405
15 Fond		844 251	441 908	327 723	277 504	227 980
15.1 Fond for utredninger		63 750	-	-	-	-
15.2 Fond for kampanjer og aksjoner		71 714	122 050	-	42 373	-
15.3 Fond for seminarer og konferanser		80 208	90 017	57 082	37 631	-
15.4 Fond for internasjonale erfaringsmidler		250 482	143 000	91 150	110 228	53 000
15.5 Fond for bevilgninger til lokalt samarbeid		142 938	65 580	170 401	87 072	174 200
15.6 Fond for alumni og historieprosjekt		181 881	-	-	-	-
15.7 Fond for arrangering av BM i ESU		24 180	-	-	-	-
Resultat		53 759	111 178	950 608	-1 791 595	-2 766 424

385

386

Post 4 i budsjettet, informasjonskostnader

		Budsjett 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Regnskap 2011
4	Informasjonskost.		349 093	387 896	508 358	592 371	700 868
4.1	Trykksaker		6 938	3 878	0	0	42 417
4.2	Effekter		113 147	93 416	91 525	90 516	89 148
4.3	Web		35 479	114 252	210 937	154 525	116 114
4.4	Analyser		125 938	145 938	164 250	201 375	141 250
4.5	Øvrig info. materiell		67 592	30 413	26 272	50 582	85 399
4.6	Kampanjer		0	0	15 375	95 377	226 541

389 Herunder trykksaker, profilering, webside, analyse og utredninger, samt øvrig
390 informasjonsmateriell. Analyser og utredninger gir grunnlag for å bygge opp en sterk faglig
391 kompetanse, og er et redskap for å utarbeide ny politikk. Gjennom gode analyser og utredninger
392 får NSO et kildemateriale som formidler og underbygger organisasjonens politikk og
393 satsingsområder. Dette er avgjørende for kvaliteten NSO leverer overfor beslutningstakere, og for
394 evnen til å skape interesse og engasjement for organisasjonens saker, både i media og lokalt på
395 institusjonene. De øvrige kostnadene i budsjettposten dekker nokså stabile behov til blant annet
396 profileringsartikler, trykksaker og drift av NSOs nettside, student.no. Dette underbygges av
397 konklusjonen til CC om at NSO oppfattes å ha gode, saklige og velbegrunnede argumenter.
398 Kampanjer ble de første årene lagt inn som fast budsjettpost, men grunnet varierende bruk og med
399 det vanskeligheter med å budsjettere en slik post, ble dette tatt ut som en egen budsjettpost fra og
400 med 2014, og underlagt post 15 *Fond*.

401 Når man ser på utviklingen i disse kostnadene over de siste årene, kan man se en halvering i
402 perioden 2011 til 2015. En del av denne halveringen kan forklares med at kampanjeposten ble
403 flyttet i 2014. En ytterligere forklaring er at NSO i 2011 var en ung organisasjon, hvor noe høyere
404 informasjonskostnader er å forvente. Blant utgiftspostene kan en se at 4.1 *Trykksaker* og 4.5 *Øvrig*
405 *informasjonsmateriell* varierer noe fra år til år, noe som skyldes ulikt behov. I posten 4.2 *Effekter*
406 kan en se en jevn slak økning, men disse utgiftene har holdt seg rimelig stabile. En av postene
407 med størst variasjon i kostnadsomfang er 4.3 *Web*. Dette kan forklares med arbeid med design,
408 optimalisering/gjennomgang etc. på student.no de første årene. Nedgangen i 2015 skyldes
409 avvikling av intranettet. Økningen i 2016 skyldes arbeidet med videreutvikling av student.no, hvor
410 søkefunksjonen har blitt optimalisert og mobilversjonen forbedret. Posten 4.4 *Analyser* varierer
411 avhengig av hvor mange, og hvor omfattende analyser som har vært mulig å gjennomføre i det
412 aktuelle året.

413 Arbeidsgruppen merker seg at informasjonskostnadene har blitt kraftig redusert i løpet av årene
414 som har gått, og vurderer dermed at eventuelle store reduksjoner i posten vil få konsekvenser for
415 handlingsrommet og gjennomslaget til organisasjonen. Det vil redusere NSOs evne til å utføre
416 analyser og utredninger som brukes for å få gjennomslag for politiske saker. Det vil også redusere
417 tilgjengelighet og utvikling av funksjonalitet på student.no, samt synlighet i form av profilartikler,
418 gaver og brosjyremateriell.

419 **Post 5 i budsjettet, personalkostnader**

420 Herunder lønn, pensjon, avtalefestede personalkostnader, forsikringer, arbeidsgiveravgift og andre
421 personalkostnader. Posten dekker personalkostnader for arbeidsutvalgets 6 medlemmer og 9,3
422 stillinger i sekretariatet. Hele NSOs politiske og organisatoriske aktivitet initieres, gjennomføres og
423 følges opp av mennesker. Ressursene brukes til å gjennomføre de politiske og organisatoriske
424 tiltakene som landsmøtet bestiller gjennom handlingsplanen, budsjettene og øvrig politikk. På
425 grunn av stor arbeidsbelastning i sentralledet vedtok landsstyret i 2014 at det skulle opprettes en
426 ekstra stilling i sekretariatet. Etter opprettelsen av denne stillingen har antall ansatte vært uendret.

- 427 ● Lønnskostnader Sekretariatet: 6 700 000 (all overtid og pensjon, og sosiale kostnader for
428 sekretariatet posteres på avtalefestede personalkostnader i budsjettet, og er derfor
429 inkludert i lønnskostnadene), dvs (6 700 000/9,30=) 720 000 per årsverk.
 - 430 ● Lønnskostnader AU: 2 600 000 (AU-tur posteres under interne seminarer, og kommer i
431 tillegg til lønnskostnaden), dvs (2 600 000/6=) 433 000 per årsverk.
- 432

433 Gjennomsnittlige lønnskostnader for lønnstakere, her sekretariatet og AU, er kroner 607 843 per
434 stilling. Denne summen innebefatter alle kostnader knyttet til hver ansatt, herunder:
435 arbeidsgiveravgift, feriepenger, sosiale kostnader og lignende.

436 Oppdatering på fagområder, nettverksbygging, eksterne konferanser, møter med
437 samarbeidsorganisasjoner og medlemslag, lobbying, informasjon og høringer, anses etter en
438 internevaluering å være de tiltakene som gir mest politisk gjennomslag. Alle medlemmene av
439 arbeidsutvalget og sekretariatet er direkte eller indirekte involvert for å realisere disse tiltakene.

440 Spesialisert politisk og organisatorisk kunnskap hos medarbeidere krever høy kompetanse innen
441 både politikk og organisasjon.

442 Komiteen har kommet frem til at et gjennomsnittlig årsverk i sekretariatet koster kroner 720 000.
443 For AU er summen kroner 433 000. Dette inkluderer lønn, pensjon, personalforsikringer,
444 feriepenger, arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader. Det er altså store summer å spare på å kutte
445 en stilling i enten sekretariatet eller i AU, men NSO har en moderat lønnspolitikk og ligger med
446 denne på nivå med andre organisasjoner en kan sammenligne seg med, som f.eks. LNU.

447 En eventuell reduksjon i posten personalkostnader får direkte konsekvenser for organisasjonens
448 evne til å få gjennomslag. Ved en reduksjon kan ikke organisasjonen fortsette med dagens
449 aktivitetsnivå, fordi vi kommer til å mangle de menneskelige ressursene NSO trenger for å
450 opprettholde det. Ved reduksjon av nivå på kompetanse eller antall medarbeidere vil kostnadene
451 knyttet til lønn reduseres noe, men gå på bekostning av aktivitet og spisskompetanse blant de
452 ansatte. Kompetansen har en markedspris, hvor organisasjonen konkurrerer med etablerte
453 organisasjoner, stat og kommune, med tanke på arbeidsforhold og -vilkår.

454 Dersom Arbeidsutvalget reduseres med for eksempel et medlem, vil dette øke arbeidsmengden på
 455 de resterende 5 betraktelig, og det må følgelig gjøres en tydelig omprioritering i hva
 456 organisasjonen skal fokusere på. Det vil redusere kapasitet til å delta i politisk debatt, politiske
 457 møter, og det vil redusere kapasitet til å holde kontakt med NSOs medlemmer.

458 **Post 6 i budsjettet, kontordrift**

		Budsjett 2016	Regnskap 2015	Regnska p 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Regnskap 2011
6	Kontordrift	2 730 000	2 583 586	2 534 371	2 407 604	1 693 244	1 822 426
6.1	Kontor- og datautstyr	510 000	469 831	428 791	515 511	548 251	508 540
6.2	Kontorrekvisita og diverse kontor	60 000	51 099	43 672	33 648	55 583	42 672
6.3	Kopi- og papirkostnader	140 000	130 018	118 529	142 796	115 030	248 432
6.4	Litteratur og tidsskrifter	200 000	200 212	199 805	173 981	109 352	102 761
6.5	Telefoni og porto etc.	170 000	155 032	142 498	200 905	223 895	195 198
6.6	Husleie	1 410 000	1 353 631	1 383 484	1 142 913	435 334	430 172
6.7	Kontorforsikring	10 000	9 052	9 044	9 041	8 941	8 674
6.8	Kontingenter/tilsk udd	170 000	158 758	149 236	140 683	136 857	203 416
6.9	Revisjon	60 000	55 953	59 313	48 125	60 000	70 188
6.10	Juridisk bistand	-	-	-	-	-	12 375

459

460 Herunder kontor og data, lisenser, husleie, kontorforsikringer, kontorrekvisita, kopi- og
 461 papirkostnader, litteratur og tidsskrifter, telefoni- og porto og revisjon. Postene er i all hovedsak
 462 faste kostnader, hvor husleie utgjør den største.

463 I kostnader knyttet til kontordrift er det mest naturlig å merke seg et tydelig økning i de totale
464 kostnadene fra regnskapsåret 2012 til regnskapsåret 2013. Denne økningen skyldes i all hovedsak
465 posten 6.6 *Husleie*. I 2013 vokste NSO ut av lokalene som ble leid av NITO i Lakkegata. Dette
466 førte med seg en økning i posten på om lag kroner 700 000. Lokalene i Holbergs gate er vesentlig
467 større og har gjort det mulig å legge flere aktiviteter til egne møtelokaler, inkludert
468 sentralstyremøter og samtidige møter for flere komiteer. Tidligere ble mange slike aktiviteter lagt til
469 konferansehotell eller møtelokaler som NSO leide av blant annet NITO. Bruk av egne møtelokaler
470 har også redusert det logistikkarbeidet det innebærer å arrangere møter og samlinger eksternt,
471 noe som sparer sentralledet for mye merarbeid, spesielt i forbindelse med sentralstyremøter.
472 Flyttingen til Holbergs gate har også i stor grad bidratt til en forbedring av det fysiske
473 arbeidsmiljøet.

474 De øvrige kostnadspostene holder seg rimelig stabile fra år til år. Dette skyldes først og fremst at
475 dette er faste kostnader som er knyttet til kontordrift. En kan imidlertid merke seg at posten 9.2
476 *Kontorrekvisita* varierer noe. Det var noe høyere kostnader knyttet til driftsåret 2011 og 2012, før
477 kostnaden ble betydelig redusert i 2013. Fra 2013 har den hatt en liten, men kontinuerlig, vekst fra
478 år til år. Posten 9.4 *Litteratur og tidsskrifter* er blant postene som også har hatt en kontinuerlig
479 vekst fra år til år. Dette skyldes blant annet at en i 2013 begynte med abonnement hos NTB fra
480 mai måned. Dette førte med seg en ytterligere økning i 2014 da dette var første året med dette
481 abonnementet hele året. Abonnementet gir NSO tilgang til NTBs nyhetstjeneste og deres
482 journalister, og anses som et viktig verktøy for medieovervåkning slik at organisasjonen til enhver
483 tid vet hva som skjer i sektoren, og kan være raskt ute med en kommentar eller reaksjon. Dette
484 oppfattes som en stor og viktig del av den jobben NSO gjør.

485 De fleste postene er faste kostnader som er nødvendig for å opprettholde driften av kontoret.

486 En eventuell reduksjon på post 6.1 *Kontor- og datautstyr* ett år må hentes inn igjen på senere
487 budsjetter fordi det dreier seg om arbeidsverktøy som jevnlig må vedlikeholdes for at sentralledet
488 kan gjøre oppgavene sine.

489 **Post 7 i budsjettet, reiser innland og utland**

490 Herunder ICWG, Interne seminarer, organisasjonskurs og UHR. Dette er kostnader som har holdt
491 seg rimelig stabile siden 2012. De årlige variasjonene skyldes i hovedsak variasjoner i hvilke
492 poster kostnader har blitt utgiftsført. Videre varierer det hvor mye og hva slags reiseaktivitet det er
493 behov for. På reiser innland føres reise- og oppholdskostnader i forbindelse med møter,
494 konferanser, seminarer, kurs medlemslagsbesøk og lignende som gjennomføres av NSO.

495 På post 7.2 *Reiser utland* føres delegasjonsbesøk, European Students' Convention (ESC),
496 European Quality Assurance Forum (EQAF) og Board Meeting i European Students' Union (ESU).
497 Post 7.3 *International Cooperation Working Group (ICWG)* er en arbeidsgruppe tilknyttet ESU,
498 hvor NSO deltar. Gruppen samarbeider om internasjonale saker, inkludert initiativet til GSV.

499 I 2011 eksisterte det ikke en egen budsjettpost til interne seminarer. Det som i dag føres her ble da
500 ført på andre personalkostnader, reiser innland og overlapp. Organisasjonskurs er reiser- og
501 opphold i forbindelse med gjennomføring av kurs for NSOs medlemmer. De fleste kursene holdes i
502 starten av semestrene. Det omfatter også seminarer for kursgruppen til NSO, hvor disse møtes for
503 kompetanseheving og utvikling av kursporteføljen. Utgiftene er i forbindelse med kurs
504 organisasjonen har avholdt hos medlemmene, i tillegg til egen kurssamling for kursgruppen og AU.
505 Variasjonene i denne posten skyldes varierende mengde kursforespørsler fra medlemmene.
506 Høsten 2013 ble det ikke avholdt seminar for kursgruppen.

507 Et eventuelt kutt i budsjettpost *Reiser innland og utland* vil få direkte konsekvenser for NSOs
508 mulighet til å delta på politiske arenaer, kontakt med medlemmer og samarbeidspartnere, samt
509 opplæring av tillitsvalgte. Ikke minst er NSOs evne til å påvirke internasjonale prosesser berørt av
510 denne budsjettposten. Å påvirke internasjonale prosesser er viktig fordi EU legger føringer som
511 også påvirker Norge gjennom EØS-avtalen.

512 **Post 8 i budsjettet, sentralstyremøter**

513 Dette er kostnadene knyttet til landsstyremøter, og sentralstyremøter da en gikk over til
514 sentralstyreordning i medio 2015. Denne endringen i er det som har gitt størst utslag i denne
515 posten, med en kraftig reduksjon fra andre halvår av 2015.

516 Vedtektene krever at sentralstyret skal avholde minst seks møter i året. Den saksforberedende
517 prosessen er tilnærmet lik den som organisasjonen tidligere hadde med landsstyret. Fordi
518 sentralstyret er et mindre organ enn landsstyret var, er det litt mer rom for å avholde møter over
519 færre dager. Det er viktig at sentralstyret også har en sosial arena for mer uformell kontakt. Derfor
520 blir det gjerne lagt inn middag eller andre aktiviteter etter møtet, noe som gir noen ekstra utgifter.
521 De fleste sentralstyremøtene har vært lagt til NSOs kontor i Oslo, da det innebærer en halvering av
522 kostnadene, sammenlignet med å avholde møtene i andre byer. Det sparer samtidig
523 organisasjonen for den ekstra arbeidskraften det innebærer å arrangere møter utenfor kontoret.
524 Antallet sentralstyremøter kan ikke reduseres i og med at møtefrekvensen er vedtektsfestet.

525 Et eventuelt kutt på denne posten kommer til å legge begrensninger på hvilken standard man
526 velger med tanke på kost og losji.

527 **Post 9 Landsmøte**

528 Posten for landsmøtet har økt fra kroner 1 157 473 i 2011 til kroner 1 750 184 i 2015. Det største
529 hoppet i kostnaden påløp i 2013 med et beløp på ca. kroner 500 000. Denne økningen skyldes at
530 det fra dette året var flere deltagere på landsmøtet, og møtet måtte følgelig flyttes til et større
531 konferansehotell.

532 Fra og med landsmøtet i 2017 er antallet delegater låst til 181. Det er en reduksjon sammenlignet
533 med de siste årene. Likevel har vi også sett en utvikling hvor en stadig større andel av
534 medlemmene stiller med delegater, og at flere av de som har observatørstatus i henhold til
535 vedtektene stiller på landsmøtene. Landsmøtet er NSOs viktigste arena for politiske vedtak. Det er
536 også der de viktigste personvalgene skjer. Landsmøtet er et langt og krevende møte for alle
537 deltakerne. NSO har alltid vektlagt at alle skal kunne delta på organisasjonens arenaer på lik linje,
538 og at det skal tilrettelegges for deltakere med spesielle behov knyttet til blant annet fysisk
539 tilgjengelighet, mat og overnattingsforhold. I 2012 vedtok landsstyret derfor at NSOs landsmøter
540 skal ha hotellstandard på rammene og kostnadsnivået. Standarden har betydning for søvn, trivsel,
541 praktisk gjennomføring, inkludering og at man skal kunne gjennomføre aktiviteter på en
542 profesjonell og sikker måte. NSOs landsmøte er et av de største landsmøtene i Norge. For å sikre
543 at alle får delta i den demokratiske prosessen som et landsmøte er, har NSO hele tiden dekket
544 kostnadene knyttet til reise, overnatting og bevertning for alle delegater og observatører. At et
545 konferansehotell står for nokså store deler av den praktiske tilretteleggingen for deltakerne, gjør at
546 NSO er i stand til å arrangere landsmøtene uten å leie inn ekstra arbeidskraft, noe som hadde
547 vært en kostnadsgivende utgift. I 2017 er landsmøtet planlagt avholdt i Tønsberg, hvor kostnadene
548 for gjennomføring er lavere enn i Lillestrøm.

549 En eventuell reduksjon av budsjettposten får innvirkning på hvordan NSO arrangerer sine
550 landsmøter, dersom NSO skal fortsette praksisen med å ikke kreve egenandel for deltakelse.

551 **Regnskapet for landsmøtet er fordelt slik:**

- 552 - Refusjon gjester/observatører etc.
- 553 - Møte kurs honorarer etc.
- 554 - Reiseutgifter
- 555 - Overnatting
- 556 - Diettkostnader
- 557 - Diverse kostnader

558 **Post 10 i budsjettet, komiteer:**

559 Aktivitetene til de faglige og politiske komiteene er i stor grad regulert av mandatet som årlig
560 vedtas av sentralstyret. Komiteene regulerer selv sin møtefrekvens for å løse oppgavene de er gitt.
561 Valgkomiteens (VK), Kontrollkomiteens (KK) og Vedtektskomiteens (VTK) oppgaver er regulert av
562 vedtektene. VK er spesielt avhengig av å delta på flere arrangement for å komme i kontakt med
563 tillitsvalgte. Samtidig har også fysiske møter en viktig funksjon for å integrere og sosialisere de
564 tillitsvalgte i komiteene.

565 En reduksjon på denne posten kommer først og fremst til å ha betydning for hvor ofte komiteene
566 har anledning til å møtes. Det er hovedsakelig på møtearenaene komiteene gjennomfører sine
567 oppgaver, og bidrar til å gjennomføre handlingsplanene, men vi ser muligheter for å digitalisere
568 noe av arbeidet. Arbeid kan gjøres uten å møtes, men et fravær av fysiske samlinger har
569 innvirkning på kvaliteten av arbeidet i tillegg til det sosiale aspektet. Det kan igjen ha innvirkning på
570 rekruttering både til og fra komiteene.

571 **Post 11 Konferanser**

572 Herunder konferanser, ledersamlinger, temamøter/seminarer og regionsmøter. Denne posten
573 inkluderer både reise og opphold til disse arrangementene. Altså belastes ikke post 7 *Reiser*
574 *innland og utland* med disse aktivitetene. Konferanser og møter med mer enn 25-30 deltakere
575 avholdes hovedsakelig på utdanningsinstitusjoner og leide konferanselokaler. På grunn av
576 medlemmene på institusjonene er kostnadene til å leie lokaler der veldig lave, sammenlignet med
577 for eksempel konferansehotell.

578 Kostnader knyttet til de ulike konferansene og ledersamlingene over de siste fire årene har disse
579 fordelt seg slik:

	Konferanse	Antall deltagere	Kostnad	Kostnad per deltager	Lokalisering
2012	Avspark	114	kr 249 040,00	kr 2 184,56	
	Høstkonf	71	kr 280 738,00	kr 3 954,06	
	Nettverk	53	kr 264 505,00	kr 4 990,66	
2013	Avspark	115	kr 391 396,00	kr 3 403,44	
	Høstkonf	95	kr 479 990,00	kr 5 052,53	

	Vinterkomf	66	kr 283 531,00	<i>kr 4 295,92</i>	
2014	Avspark	99	kr 355 104,00	<i>kr 3 586,91</i>	
	Høstkonf	75	kr 186 688,00	<i>kr 2 489,17</i>	
	Vinterkomf	61	kr 134 987,00	<i>kr 2 212,90</i>	
	Ledersamling	28	kr 118 426,00	<i>kr 4 229,50</i>	
	Vårkomf		kr 246 449,00		
2015	Avspark	102	kr 355 873,00	<i>kr 3 488,95</i>	
	Vårkomf	68	kr 171 502,00	<i>kr 2 522,09</i>	
	Høstkonf	60	kr 170 161,00	<i>kr 2 836,02</i>	
	Ledersamling	41	kr 123 496,00	<i>kr 3 012,10</i>	Ålesund
	Ledersamling	25	kr 40 901,00	<i>kr 1 636,04</i>	Oslo
	Ledersamling	30	kr 99 202,00	<i>kr 3 306,73</i>	Gjendesheim
	Ledersamling	31	kr 58 999,00	<i>kr 1 903,19</i>	Oslo

580

581 Ut fra denne oversikten kan en merke seg at gjennomsnittskostnaden per deltager har vært noe
582 synkende over perioden. En kan likevel registrere at kostnaden per deltager varierer en del, og
583 avhenger både av størrelse på arrangementet, og hvor det blir gjennomført. En konferanse med
584 om lag 100 deltakere er vesentlig dyrere per deltager enn en konferanse med 60-70 deltakere.

585 Kostnader tilknyttet regionsmøter har fordelt seg slik:

	Deltagere	Kostnader	Kostnad per deltager	Lokasjon
2012	138	kr 396 742,00	kr 2 874,94	Tromsø, Sogndal og Telemark
2013	155	kr 481 211,00	kr 3 104,59	Bodø, Levanger, Stavanger og Drammen

2014	240	kr 747 636,00	kr 3 115,15	Alta, Trondheim, Bergen og Lørenskog
2015	215	kr 488 425,00	kr 2 271,74	Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo

586

587 Kostnadene per deltager knyttet til regionsmøtene har holdt seg rimelig stabile. Allikevel kan man
588 se en klar sammenheng mellom kostnad for møtet, og om det avholdes på steder som er nærmest
589 der de fleste av deltagerne bor.

590 Det er jevnt over lavest kostnader ved å avholde arrangementene i Oslo på grunn av reiseavstand
591 og at færre har behov for overnatting på hotell. For å oppfylle organisasjonens mål om å fremme
592 engasjement blant studentene, er det et mål å jevnlig samle ulike grupper av tillitsvalgte, både fra
593 medlemmene, og tillitsvalgte sentralt og eksternt. Dette gjør at NSO bidrar til fellesskap på tvers av
594 institusjoner. Arrangementer bidrar videre til rekruttering, og mobiliserer studenter som vil jobbe
595 med felles mål. Samholdet styrkes og gir en trygg plattform. Samtidig er dette arenaer for
596 erfaringsutveksling og kompetansebygging for alle som deltar. Størrelsen på posten varierer
597 avhengig av det til enhver tid gjeldende politiske landskapet og kapasiteten i sentralledet. NSO
598 dekker kostnadene til reise og opphold for deltakerne på disse arrangementene, slik at alle får den
599 samme muligheten til å delta.

600 Arbeidsgruppen ser at denne posten henger direkte sammen med hva man leverer av
601 arrangementer og skoleringer til organisasjonens medlemmer. Store reduksjoner av denne posten
602 kommer til å få innvirkning på hvor mange og hvor store arrangement NSO kan ha, og hvilken
603 standard man legger seg på i gjennomføringen, dersom NSO skal fortsette praksisen med å ikke
604 kreve egenandel for deltakelse.

605 **Post 12 i budsjettet, Frifond: Vedtatt av NSOs sentralstyre 06.11.2015. Gjeldende fra**
606 **01.01.2016**

607 Retningslinjer for tildeling av Frifondsmidler:

608 Midlene skal gå til lokale, organiserte aktiviteter relatert til studentpolitisk arbeid. Aktivitetene må
609 være knyttet til det øverste studentdemokrati ved utdanningsinstitusjonen. Målsetningen for bruk
610 av midlene er å øke interessen for- og engasjementet innen studentpolitikk. Frifondsmidlene er
611 bevilget via LNU. Det er ikke NSOs egne midler, men NSO fordeler dem videre til medlemmene
612 basert på innkomne søknader.

613 **Budsjettprosess i NSO**

614 I henhold til vedtektenes § 3.1 og § 3.2 vedtar landsmøtet årlig et rammebudsjett for NSO.
615 Rammebudsjettet gjelder for påfølgende kalenderår. På bakgrunn av rammebudsjettet fra
616 landsmøtet vedtar sentralstyret et spesifisert budsjett for organisasjonen.

617 Prosessen frem mot budsjettbehandlingene er som følger:

- 618 1. På bakgrunn av inneværende budsjetter, regnskap og politiske og organisatoriske
619 prioriteringer, utarbeider arbeidsutvalget en innstilling på rammebudsjett til siste
620 sentralstyremøte før nyttår.
- 621 2. Sentralstyret behandler og innstiller på rammebudsjett på første møte over nyttår.
- 622 3. Landsmøtet vedtar rammebudsjettet, som trer i kraft påfølgende kalenderår.

- 623 4. På bakgrunn av landsmøtets vedtak utarbeider arbeidsutvalget en innstilling på spesifisert
 624 budsjett til sentralstyret.
 625 5. Innen årets utløp vedtar sentralstyret et spesifisert budsjett for kommende kalenderår
 626 innenfor rammene i budsjettet fra landsmøtet.
 627 Den nåværende modellen, hvor landsmøtet vedtar et rammebudsjett og sentralstyret et spesifisert
 628 budsjett, ble innført i 2014. Tidligere vedtok landsmøtet et budsjett for inneværende budsjettår,
 629 som deretter ble revidert av landsstyret i NSO (landsstyremodellen ble avvirket i 2014).

630 8. Prognose for økonomisk utvikling

631 Av regnskapene ser vi at inntektsgrunnlaget til NSO stort sett er uendret siden stiftelsen. Hvis vi
 632 legger til grunn at inntektsnivået forblir uendret, samtidig som lønns- og prisvekst følger Norges
 633 Banks prognoser på henholdsvis ca. 2,9 og 2,5 prosent per år, vil økonomien til NSO utvikle seg i
 634 nærheten av dette.

	Lønnskostnader	Andre kostnader*	Inntekter**	Driftsresultat
2017	kr 9 460 000,00	kr 9 805 000,00	kr 19 185 000,00	-kr 80 000,00
2018	kr 9 734 340,00	kr 10 050 125,00	kr 19 185 000,00	-kr 599 465,00
2019	kr 10 016 636,00	kr 10 301 378,13	kr 19 185 000,00	-kr 1 133 014,13
2020	kr 10 307 118,00	kr 10 558 912,58	kr 19 185 000,00	-kr 1 681 030,58
2021	kr 10 606 025,00	kr 10 822 885,39	kr 19 185 000,00	-kr 2 243 910,39

635

636 * Basert på budsjetterte kostnader for 2017, og en årlig prisvekst på 2,5 %

637 ** Basert på at driftsstøtte, statstilskudd, andre inntekter og finansinntekter holder seg stabilt

638 Hvis organisasjonen holder dagens kostnadsnivå vil egenkapitalen trolig reduseres med i
 639 underkant av kroner 6 000 000, de neste fem årene. NSO sin egenkapital var per 31.12.2015
 640 kroner 8 612 690.

641 Økonomiske analyser 4/2016, Statistisk sentralbyrå: [http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-](http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/oa/attachment/278302?ts=1574c145b28)
 642 [konjunkturer/oa/ attachment/278302? ts=1574c145b28](http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/oa/attachment/278302?ts=1574c145b28)

643 9. Konklusjon og anbefalinger

644 9.1 Mulige kutt

645 Komiteen har i mandatet blitt bedt om å vurdere hvilke utgifter som kan reduseres uten at det får
 646 dramatiske konsekvenser for organisasjonens gjennomslagsevne. I Tabell 1 *Mulige kutt identifisert*
 647 *av komiteen* synliggjøres de kuttene komiteen mener kan gjennomføres uten nettopp disse
 648 konsekvensene. Til sammen utgjør kuttene en reduksjon i budsjettet på kroner 1 443 000, 7,49 %,
 649 sammenlignet med 2017. Mot 2016 utgjør kuttene kroner 1 523 000. Tallene brukt videre viser til
 650 budsjettet for 2017, der annet ikke er spesifisert.

Tabell 1. Mulige kutt identifisert av komiteen					
		Budsjett etter kutt	Budsjett 2017	Kutt mot 2017	Kutt i %
1	Driftsstøtte	-14 100 000	-14 100 000		
2	Statstilskudd	-3 900 000	-3 900 000		
3	Andre inntekter	-850 000	-850 000		
	Sum inntekter	-18 850 000	-18 850 000		
				-	
4	Informasjonskostnader	440 000	580 000	-140 000	-24 %
4.1	Trykksaker	10 000	10 000	-	0 %
4.2	Profilering/effekter	50 000	90 000	-40 000	-44 %
4.3	Web	50 000	50 000	-	0 %
4.4	Analysen/utredninger	150 000	200 000	-50 000	-25 %
4.5	Øvrig. Info. Materiell	180 000	230 000	-50 000	-22 %
				-	
5	Personalkostnader	9 460 000	9 460 000	-	0 %
				-	
6	Kontordrift	2 432 000	2 700 000	-268 000	-10 %
6.0	Kontordrift minus husleie	1 152 000	1 280 000	-128 000	-10 %
6.1	Kontor- og datautstyr	445 000	445 000	-	0 %
6.2	Kontorrekvisita og diverse kontor	60 000	60 000	-	0 %
6.3	Kopi- og papirkostnader	120 000	120 000	-	0 %
6.4	Litteratur og tidsskrifter	210 000	210 000	-	0 %
6.5	Telefoni og porto etc.	170 000	170 000	-	0 %
6.6	Husleie og felleskostnader	1 420 000	1 420 000	-	0 %
6.7	Kontorforsikring	10 000	10 000	-	0 %

6.8	Kontingenter/tilskudd	175 000	175 000	-	0 %
6.9	Revisjon	90 000	90 000	-	0 %
				-	
7	Reiser og representasjon	1 300 000	1 420 000	-120 000	-8 %
7.1	Reiser og representasjon Innland	300 000	300 000	-	0 %
7.2	Reiser og representasjon Utland	200 000	270 000	-70 000	-26 %
7.3	ICWG	-	50 000	-50 000	-100 %
7.4	Interne seminarer	320 000	320 000	-	0 %
7.5	Organisasjonskurs	180 000	180 000	-	0 %
7.6	UHR	300 000	300 000	-	0 %
				-	
8	Sentralstyremøter	360 000	530 000	-170 000	-32 %
				-	
9	Landsmøte	1 300 000	1 550 000	-250 000	-16 %
				-	
10	Komiteer	550 000	615 000	-65 000	-11 %
10. 1	Politiske komiteer	-	240 000		
10. 2	Faglige komiteer	-	255 000		
10. 3	KK, VK og VTK	-	120 000		
				-	
11	Konferanser	1 370 000	1 800 000	-430 000	-24 %
11. 1	Konferanser	430 000	750 000	-320 000	-43 %
11. 2	Ledersamlinger	350 000	400 000	-50 000	-13 %
11.	Temamøter/seminarer	90 000	100 000	-10 000	-10 %

3					
11. 4	Regionmøter	500 000	550 000	-50 000	-9 %
				-	
12	Frifond	570 000	570 000	-	0 %
				-	
13	Diverse kostnader	40 000	40 000	-	0 %
				-	
	Sum utgifter	17 822 000	19 265 000	-1 443 000	-7,49 %
	Resultat/sum	-1 028 000	415 000	-1 443 000	-348 %

651

652 Komiteen har i rammebudsjettet post 4 *Informasjonskostnader* funnet mulighet til et kutt på kroner
653 140 000, tilsvarende 24%. Dette er en reduksjon i profileringseffekter, øvrig materiell og
654 analyser/utredninger. Informasjonsmateriell som finansieres over disse postene bidrar ikke
655 nevneverdig til NSO sitt gjennomslag på nasjonalt nivå. Tatt i betraktning et allerede eksisterende
656 forråd av bannere og lignende vil ikke reduksjonen i 4.2 gi et betydelig utslag i hverdagen. Kutt i
657 4.4 betyr en reduksjon i antall eksterne analyser organisasjonen kan bestille, her vil man kunne
658 kutte i en selvbestilt undersøkelse og dermed skåne samarbeidet med Universitas. Et visst nivå av
659 analyser og undersøkelser er nyttig for å gi data til bruk i utformingen av politikk og
660 påvirkningsarbeid. Komiteen ser også muligheter til kutt i det øvrige informasjonsmaterialet
661 produsert og delt ut av organisasjonen, dette kan oppnås gjennom økt digitalisering.

662 For budsjettpost 6 *Kontordrift* har komiteen identifisert en mulig reduksjon på kroner 58 000, dette
663 tilsvarer 2 % av hele post 6, men 5 % etter at vi har trukket fra husleien i post 6.1. Komiteen ser
664 det ikke hensiktsmessig å beskrive konkrete kutt, men mener at et flatt kutt oppgitt i prosent eller
665 kroner som skal tas ut av sentrallet over en viss tidsperiode er til det beste. Dette være seg alt
666 fra to til fem år. En kritisk gjennomgang av de som selv benytter disse ressursene kan gi besparing
667 gjennom økt digitalisering, lengre levetid på kontor- og datautstyr, litteratur og lavere forbruk
668 generelt. Det er dog avgjørende at man gir tid til at et slikt kutt kan tas ut mest mulig ansvarsfullt og
669 hensiktsmessig. Komiteen har ikke funnet grunnlag til å vurdere en endring i husleien (altså flytting
670 av kontoret) og har derfor tatt utgangspunkt i driftskostnadene eksklusive husleien i sine
671 vurderinger av størrelsen på et kutt.

672 Budsjettpost 7 *Reiser og representasjon* inneholder etter komiteens syn muligheter til kutt, da på
673 kroner 120 000, tilsvarende 8%. Komiteen har ikke beregnet et kutt i post 7.1, da det har vært et
674 ønske fra organisasjonens medlemmer med flere besøk og det anses av komiteen å være en
675 vesentlig post i arbeidet med andre deler av organisasjonens formål. I post 7.2 anses det å være
676 mulig med en reduksjon. Ved representasjon utenlands er det mulig å redusere antallet
677 representanter man sender på hvert arrangement. Det er også en utfordring i bestillinger til reiser
678 på enkelte arrangementer at man ikke mottar beskjed om arrangementene i god nok tid i forveien

679 til å kunne overholde økonomireglementet i bestillingene, noe som gir økte kostnader da resier til
680 utlandet har vesentlig høyere kostnad enn innenlands. Post 7.3 går til et internasjonalt prosjekt
681 som i de nærmeste årene vil avsluttes eller inngå i annen normal drift, komiteen ser derfor et klart
682 potensiale til kutt her. Rapporten til CC gjør det klart at erfaringsoverføring og kompetansebygging
683 i sentralleddet er essensielt for organisasjonens påvirkningsarbeid og gjennomslagsevne på
684 nasjonalt nivå. Komiteen har med bakgrunn i dette ikke funnet grunnlag for kutt i 7.4 og 7.5.

685 I rammebudsjettets post 8 *Sentralstyremøter* har komiteen funnet mulighet til en reduksjon tilbake
686 til nivået fra 2016, altså et kutt på kroner 170 000, eller 32 %. Regnskapstallene fra andre halvdel
687 av 2015 viser en gjennomsnittskostnad på kroner 21 579 per sentralstyremøte. Denne har
688 imidlertid vært noe høyere i 2016. Et budsjett på kroner 350 000 vil gi en ramme på henholdsvis
689 kroner 58 333 eller kroner 43 750 per møte ved å arrangere henholdsvis 6 eller 8 møter i året.
690 Dette er etter komiteens syn tilstrekkelig til å avholde møter på den standard resten av
691 organisasjonens møter avholdes på, samt en fleksibilitet til å kunne legge et møte utenfor Oslo om
692 man skulle ønske det. Budsjettet for 2016 var på kroner 350 000 og for 2017 har Landsmøtet
693 vedtatt et budsjett på kroner 530 000. Komiteen foreslår derfor at man går tilbake på nesten hele
694 denne økningen på kroner 180 000.

695 Med bakgrunn i landsmøtets vedtak om en reduksjon av antall deltakere og beregning gjort av
696 komiteen på kostnaden per deltaker for tidligere landsmøter er det funnet mulighet til en reduksjon
697 på 250 000 kroner, eller 16 %, i budsjettpost 9 *Landsmøte*. Kostnaden per deltaker har vært kroner
698 3 748, kroner 5 118, kroner 4 324 og kroner 4 891 i henholdsvis 2012, 2013, 2014 og 2015. En
699 reduksjon på posten til kroner 1 300 000 for landsmøtet gir en ramme på kroner 5 000 for 260
700 deltakere.

701 For budsjettets post 10 *Komiteer* har komiteen vurdert det mulig å kutte kroner 65 000, altså 11 %.
702 Komiteen er klar over at det til landsmøtet våren 2017 er foreslått endringer i vedtektene som
703 muligens vil påvirke denne budsjettposten, men dette er ikke tatt med i betraktningen da komiteen
704 har lagt dagens situasjon til grunn for sin utredning. Da komiteene oppfattes å allerede jobbe
705 ressurseffektivt og koste organisasjonen lite, legges det til grunn at kuttet tas ut gjennom
706 digitalisering av enkelte møter eller andre tilsvarende tiltak.

707 Organisasjonenes konferanser som budsjettert i post 11 *Konferanser* er ikke vedtektsfestet, og er
708 slik å forstå som et tilbud til medlemmene og en møteplass mellom sentralledd og lokalledd.
709 Komiteen ser her mulighet for et kutt på totalt kroner 430 000, 24 %, mot budsjettet for 2017.
710 Organisasjonens konferanser og møter som inngår i post 11 gjøres etter komiteen syn stort sett så
711 kostnadseffektivt som man kan forvente med den standarden som legges til grunn. Generelle
712 besparelser kan oppnås gjennom en strengere håndhevelse av økonomireglementet, hvor det i
713 dag utøves mer skjønn enn man er nødt til. Komiteens vurderinger knyttet til standard og
714 kostnader per deltakere tilsier at det sterkeste kuttet som kan gjøres er i 11.1 *Konferanser*. Man vil
715 da redusere med en konferanse per år, enten det som i dag er kjent som Avspark eller
716 Høstkonferansen.

717 Komiteen har ikke funnet muligheter til kostnadskutt i budsjettpostene 12 og 13.

718 **9.2 Komiteens anbefalinger**

719 Komiteen har i det foregående kapittelet redegjort for mulige kutt som ikke vil gå dramatisk utover
720 organisasjonens gjennomslagsevne. Det er likevel slik at komiteen ikke ser det som
721 hensiktsmessig å anbefale organisasjonen å gjennomføre samtlige av disse. I Tabell 2, *Komiteens*
722 *anbefalinger* fremstilles de kuttene komiteen anbefaler. Til sammen utgjør dette et kutt på kroner

723 843 000, eller 4,38 % av det totale budsjettet, sammenlignet med 2017. Det budsjetterte resultatet
 724 for organisasjonen vil da gå fra et underskudd på kroner 415 000 til et overskudd på 428 000
 725 kroner. Komiteen mener disse kuttene unngår å ramme gjennomslagsevnen på en dramatisk
 726 måte, og samtidig verner om viktig kjernevirksomhet. Anbefalingene gir i liten grad reduksjon i
 727 tilbudet til organisasjonens medlemmer, men vil markant innskrenke handlingsrommet i budsjettet.
 728 Sett i sammenheng med tidsforskjellen fra vedtak av rammebudsjettet til budsjettårets start og
 729 organisasjonens manglende mulighet til å flytte penger mellom rammene, vil dette være kutt som
 730 merkes i det daglige gjennom redusert fleksibilitet.

Tabell 2. Komiteens anbefalinger					
		Budsjett m/ anbefaling	Budsjett 2017	Kutt mot 2017	Kutt i %
1	Driftsstøtte	-14 100 000	-14 100 000		
2	Statstilskudd	-3 900 000	-3 900 000		
3	Andre inntekter	-850 000	-850 000		
	Sum inntekter	-18 850 000	-18 850 000		
				-	
4	Informasjonskostnader	490 000	580 000	-90 000	-16 %
4.1	Trykksaker	10 000	10 000	-	0 %
4.2	Profilering/effekter	50 000	90 000	-40 000	-44 %
4.3	Web	50 000	50 000	-	0 %
4.4	Analyser/utredninger	200 000	200 000	-	0 %
4.5	Øvrig. Info. Materiell	180 000	230 000	-50 000	-22 %
				-	
5	Personalkostnader	9 460 000	9 460 000	-	0 %
				-	
6	Kontordrift	2 642 000	2 700 000	-58 000	-2 %
6.0	Kontordrift minus husleie	1 222 000	1 280 000	-58 000	-5 %
6.1	Kontor- og datautstyr	445 000	445 000	-	0 %
6.2	Kontorrekvisita og diverse kontor	60 000	60 000	-	0 %

6.3	Kopi- og papirkostnader	120 000	120 000	-	0 %
6.4	Litteratur og tidsskrifter	210 000	210 000	-	0 %
6.5	Telefoni og porto etc.	170 000	170 000	-	0 %
6.6	Husleie og felleskostnader	1 420 000	1 420 000	-	0 %
6.7	Kontorforsikring	10 000	10 000	-	0 %
6.8	Kontingenter/tilskudd	175 000	175 000	-	0 %
6.9	Revisjon	90 000	90 000	-	0 %
				-	
7	Reiser og representasjon	1 320 000	1 420 000	-100 000	-7 %
7.1	Reiser og representasjon Innland	300 000	300 000	-	0 %
7.2	Reiser og representasjon Utland	220 000	270 000	-50 000	-19 %
7.3	ICWG	-	50 000	-50 000	-100 %
7.4	Interne seminarer	320 000	320 000	-	0 %
7.5	Organisasjonskurs	180 000	180 000	-	0 %
7.6	UHR	300 000	300 000	-	0 %
				-	
8	Sentralstyremøter	360 000	530 000	-170 000	-32 %
				-	
9	Landsmøte	1 300 000	1 550 000	-250 000	-16 %
				-	
10	Komiteer	550 000	615 000	-65 000	-11 %
10. 1	Politiske komiteer	-	240 000		
10. 2	Faglige komiteer	-	255 000		
10. 3	KK, VK og VTK	-	120 000		
				-	

11	Konferanser	1 690 000	1 800 000	-110 000	-6 %
11. 1	Konferanser	750 000	750 000	-	0 %
11. 2	Ledersamlinger	350 000	400 000	-50 000	-13 %
11. 3	Temamøter/seminarer	90 000	100 000	-10 000	-10 %
11. 4	Regionmøter	500 000	550 000	-50 000	-9 %
				-	
12	Frifond	570 000	570 000	-	0 %
				-	
13	Diverse kostnader	40 000	40 000	-	0 %
	Sum utgifter	18 422 000	19 265 000	-843 000	-4,38 %
	Resultat/sum	-428 000	415 000	-843 000	-203 %

731

732 Komiteen anbefaler ikke å gjennomføre kutt i 4.4, dette i lys av rollen analysene og utredningene
733 som dekkes over denne posten spiller i NSO sitt nasjonale påvirkningsarbeid, samt at medlemmer
734 av NSO og andre også benytter disse i sitt arbeid. Komiteen anbefaler å gjennomføre kuttene i
735 resten av ramme 4, da dette ikke vil ramme hverken NSO sitt påvirkningsarbeid eller
736 medlemmene.

737 For kontordrift anbefaler komiteen et kutt, men med svakere styrke. Anbefalingen er et kutt i
738 kontordrift eksklusiv husleie på 5 %, altså kroner 58 000. Videre tas slike kutt enklest om kontoret
739 blir gitt anledning til å bruke noe tid på å gjennomføre det, og på denne måten bedre identifisere
740 hvor det kan gjøres forsvarlige besparelser og eventuelt justere dette. Komiteen anbefaler derfor at
741 sentralledet gis to år til å kutte 5% i kontordriften, og at hvor og hvordan dette gjøres er opp til
742 sentralledet.

743 Videre anbefales det for budsjettpost 7, 8 og 9 å opprettholde kuttene fra tabell 1, med unntak av
744 post 7.2 hvor kuttet svekkes noe. Et svakere kutt i utenlandsreiser anbefales i lys av utfordringene
745 knyttet til bestilling av slike reiser til en del arrangementer, komiteen er derfor bekymret for at kuttet
746 vil kunne gi uønskede konsekvenser. Videre er NSO sentrale i arbeidet med den Globale
747 Studentstemmen, et arbeid med potensiale for større gjennomslag på den internasjonale
748 utdanningsarenaen for studenter i alle land. Anbefalingen fra komiteen er at kuttet i 7.2 nedjusteres

749 til kroner 50 000, eller 19 %. Dette begrunnes også med at stiftelsen av en Global
750 studentorganisasjon vil kunne medføre økt reiseaktivitet.

751 For budsjettpost 10 anbefaler komiteen å gjennomføre kuttene som beskrevet i tabell 1. Det vil
752 være uheldig om organisasjonens komiteer i hver behandling av budsjettet blir en salderingspost,
753 men det er likevel slik at det anbefalte kuttet på kroner 65 000, 11% vil la seg gjøre. Komiteen vil
754 likevel presisere at et ytterligere kutt i posten, all den tid komiteene er ment å fylle sin nåværende
755 rolle i organisasjonen, vil sette nettopp denne rollen i fare.

756 Komiteen har i spørsmålet om konferanser, post 11, valgt å ikke anbefale kutt av en konferanse.
757 Det ligger som tidligere nevnt ikke til denne komiteen å kutte møteplasser og arenaer i
758 organisasjonen. Komiteen er derfor fornøyd med kun å påpeke hva man kan spare på å kutte en
759 av de to årlige konferansene og overlate vurderingen til det vedtaksføre organ. Det er verdt å
760 merke seg at NSO sine konferanser per i dag gjennomføres på en kostnadseffektiv måte som gir
761 lite rom for myke kutt. Kutt i denne posten vil derfor måtte tas gjennom færre deltakere, redusert
762 standard eller færre konferanser.

763 Reduksjon av konferanser vil redusere behovet for overtid og forberedelser. I sin rapport trekker
764 CC frem forankring hos medlemsmassen som en av årsakene til NSOs gjennomslagsevne.
765 Dersom det kuttes i en av disse konferansene vil det ikke nødvendigvis gi redusert gjennomslag på
766 kort sikt, men på lang sikt kan dette føre til at forankringen av politikken i organisasjonen svekkes,
767 og gjennom dette påvirke organisasjonens evne til gjennomslag. Videre er disse konferansene
768 viktige for rekruttering av engasjerte tillitsvalgte til NSO. Avspark er en viktig skolerings- og
769 samlingsarena for både nye og gamle tillitsvalgte, og høstkonferansen åpner for at et bredere
770 spekter av engasjerte studenter kan involveres i NSOs arbeid.

771 **9.3 Veien videre**

772 Komiteen har i det overstående kommet med sine vurderinger på hvor det er mulig å gjøre
773 besparelser uten at dette skal få dramatiske konsekvenser for NSOs gjennomslagsevne. Selv om
774 det ikke står eksplisitt i mandatet ser komiteen det som hensiktsmessig å komme med noen
775 betraktninger på hvordan NSO bør jobbe med sin økonomi i fremtiden.

776 Dagens situasjon er slik at landsmøtet vedtar et rammebudsjett på våren året før dette trer i kraft,
777 mens SST vedtar det spesifiserte budsjettet på SST3 i desember innenfor rammene satt av
778 landsmøtet. Å planlegge så langt frem i tid kan være utfordrende når budsjettet skal strammes inn,
779 og det er derfor viktig å kunne ha en viss fleksibilitet til å gjøre nødvendige justeringer dersom
780 behovet skulle oppstå. Komiteen anbefaler at det åpnes for at sentralstyret reviderer budsjettene,
781 også utover rammene. Dette vil gi den fleksibiliteten organisasjonen trenger, og komiteen mener
782 dette vil sikre en tryggere økonomistyring.